~
~
~

~ حەوت

هێشتا دوای تێپەڕینی ئەو هەموو ساڵانە، کاتێك بیر لەو شارە پیرۆزە دەکەمەوە، سڕ دەبم. هێشتا فرانسیسکۆس دەبینم لەسەر کورسییەکی نزم لەژووری چاوەڕوانیی دانیشتووەو چاوەڕێدەکا تا دەرگاکە بکرێتەوەو بچێتە لای پاپا. ڕۆژێك، دووان و سیان، ئێمە هیلاك و برسیی و پێپەتیی هەر لە بەیانییەوە تا ئێوارێ لەوێ دادەنیشتین. ئەسقەفەکان، کاردیناڵەکان بە جلکی ئاڵووالاوە، خانمە بەگزادەکان دەهاتن و دەڕۆیشتن. فرانسیسکۆسیش لەسەر کورسییە چکۆڵە هاکەزاییەکەی نزایدەکردو چاوەڕێ بوو.

سێیەمین ڕۆژ بەبێزارییەوە گوتم:" خۆ گەر مەسیح بووایە بینینی هاسانتر بوو!"

وەڵامیدامەوە:" زۆر بەشکۆیە، ڕوخساری پاپا زۆر لە بالآوەیە، سێ ڕۆژمان تێپەڕاندووەو سبەینێ دەیبینین، خەونم بینیوە، برا لیۆن حەوسەڵەت هەبێ!"

لەڕاستیدا سێیەمین ڕۆژ، قەشە گچکە دەرکەوانەکە ئیشارەتێکی بۆ کردین، دەرگاکە کرایەوە، فرانسیسکۆس خاچی کێشا، بۆ ساتێك بێجووڵە مایەوەو ئەژنۆی سست بوو.

بە ئەسپایی گوتم:" برا فرانسیسکۆس غیرەت بدەرە بەر خۆت، بیرت نەچێ مەسیح تۆی ناردووە، مەلەرزە!"

لەبەرخۆوە گوتی:" برا لیۆن نالەرزم." وایگوت و بە حیرسەوە لە دەرگاکەوە ئاودیو بوو.

هۆڵێکی لاکێشەیی بەئاڵتون نەخشێنراوو وێنەی مەسیحی لەخاچدراو بە دیوارەکانییەوە، لای چەپ و ڕاستەوە وێنەی دوانزە حەوارییەکە. لە پشتەوە پیرەمێردێکی بەشکۆ لەسەر عەرشێك دەبینرا، سەری نابووە نێو دەست و چاوانی لێکناوو لە فیکرەوە چووبوو. دیاربوو ئاگای لەهاتنە ژوورەوەی ئێمە نەبوو، هیچ نەجووڵا. من لای دەرگاکەوە ڕاوەستام و نەچوومە پێشێ، بەڵام فرانسیسکۆس لەرزە لەرز چووەپێشێ،

خۆی لەعەرشەکە نزیکخستەوە، کڕنۆشی بردو نێوچەوانی نایە سەر عەردەکە.

بێدەنگییەکی درێژ باڵیکێشا، گوێمان لەو پیرەمێردە بوو کە قورس و خەمۆك هەناسەی دەدا، وەکی بڵێی هەناسە هەڵبکێشێ وەهابوو. نەماندەزانی چما نزادەکا یاخود بەچاوانێکی نیوەکراوەوە دزەنیگامان دەکا؟ من وا هەستمدەکرد وی ئاژەڵێکی دڕندەیەو خۆی کردووە بە نوستوو، بەخۆمدەگوت هاکا لە ناکاوێکڕا ڕاپەڕی و شاڵاوی بۆ هێناین.

فرانسیسکۆس بە ئەسپایی و پاڕانەوەوە گوتی: " باوکی پیرۆز.....!"

پاپا هێدی هێدی سەری بەرزکردەوە، لەخوارەوەی ڕووانی و فرانسیسکۆسی بینی، کونە کەپووی دەلەریی.

برۆی بۆ سەرێ و خوارێ بردو بە سوکایەتییەوە گوتی:" ئەم پیس و پۆخڵییە چییە؟ ئەم جلکە شڕوپڕەی بەرت؟ ئەم پا پەتییانە چییە؟ تۆ کێیت؟"

فرانسیسکۆس کە هێشتا هەر سەری لەسەر عەردەکە بوو، وەڵامیدایەوە:" باوکی پیرۆز، من بەندەیەکی خزمەتکاری خودام و خەڵکی ئاسیزیم."

-" لە چ گەوڕێکەوە هاتوویت؟ پێتوایە ئەم بۆنە لەبەهەشت هەیە؟ بۆچیی خۆت نەشتووەو جلکێکی پاکت نەپۆشیوە تا ئەو کات بێیت و خۆتم پیشاندەیت؟ دەی بزانم چیتدەوێ؟"

هەڵبەت فرانسیسکۆس بەدرێژایی هەموو ئەو شەوانە، لە زەینیدا هەموو ئەو قسانەی هۆنیبۆوە کەدەبوو بە پاپای بێژێ، هەموو وشەکانی لە ناوەوەیڕا بە حیرس و وردبینانە، هەر لەسەرەتاوە تاکۆتایی چنیبوو، بەڵام هەنووکە کە لەبەردەم سێبەرەکەی خودادا ڕاوەستابوو، چتاقیانی بیرچووبوونەوە. دووجار زاری هەڵێنا، بەڵام نەیتوانی یەك تاقە وشە بە رەوانیی بێژێ، وەکی مەڕ هەر باعەباعی بوو.

پاپا برۆی گرژ کرد.

- " ناتوانیت بدوێیت؟ چیتدەوێ؟"

- " باوکی پیرۆز هاتووم تا بەسەر پاتا بکەوم و داوای ڕەحمەتێکتان لێبکەم!"

- " چ ڕەحمەتێك؟"

- " ئیمتیازێك!"

- " ئیمتیازێك، تۆ؟ چ ئیمتیازێك؟"

- " باوکی پیرۆز، ئیمتیازی هەژاریی تەواوەتیی!"

- " زۆر داوا دەکەیت!"

- " ئێمە چەند برایەکین و دەمانەوێ هەژاریی بکەینە هاوسەریی خۆمان. وا ئێمەیش هاتووین ئەی بابی پیرۆز تا ئەو یەکێتییەمان بەرەکەتدەیت و ڕوخسەتمان پێبفەرموویت کە وەعزبدەین و ئەو پەیامە ڕاگەیەنین!"

- " وەعزی چ بدەن؟"

- " وەعزی هەژاریی تەواوەتیی، تاعەتی تەواوەتیی، ئەڤینی تەواوەتیی."

- " ئەوە پێویستی بە ئێوە نییە، ئێمە خۆمان وەعزی ئەوانە دەدەین، دەی بڕۆ بەڕێی خۆتەوەو خودات لەگەڵ بێ!"

فرانسیسکۆس سەری لەسەر عەردەکە هەڵبڕی و هەستایە سەر پا.

هەنووکە بە دەنگێکی یەکلاکەرەوە گوتی:" باوکی پیرۆز بمبوورە، نارۆم، خودا ئەمری پێکردووم بێم و لەگەڵتا بئاخڤم و ئیدی منیش هاتم. لێتدەپاڕێمەوە گوێم بۆ ڕادێرە! ئێمە خەڵکانێکی هەژارو نەخوێنەوارو جلك شڕین، ڕێگەکان لەپێوەدەدەین و دەڕۆین و خەڵکیی بەردو توێکڵە لیمۆمان تێدەگرن، خەڵکیی لەنێو ماڵ و دوکانەکانیانەوە دێنە دەرێ و هوهامان لێدەکێشن. بەڵێ، سوپاس بۆ خودا، ئێمە ئاوها سەفەرەکەمان دەستپێکرد، چما هەموو ئومێدێکی گەورە لەسەر عەرد بە هەمان شێوە دەست پێناکات؟ ئێمە پشتمان بە هەژاریی خۆمان و نەخوێنەواریی خۆمان و دڵی کڵپە سەندووی خۆمان بەستووە. بابی پیرۆز کاتێ ملی ڕێگەم گرتەبەر تا بۆ لای ئێوە بێم، هەموو ئەو قسانەم هۆنیبۆوەو ئاشکراو پوخت لەزەینمدا ئامادەمکردبوون کە پێتی بێژم و تۆیش پێی قاییل بیت و مۆری خۆتی لێدەیت. بەڵام وا هەنووکە هەموو شتێکم بیرچۆوە، سەیرتدەکەم و لەپشتتەوە

لەخاچدراو دەبینم و لەودیو لەخاچدراوەوە زیندووبوونەوەی مەسیح و لەودیو زیندوو بوونەوەی مەسیحەوە زیندوو بوونەوەی ئەو دونیا هەژارە بەدبەختە دەبینم. بابی پیرۆز ئەرێ ئەمە چ شادومانییەکە! ئیدی چۆناوچۆنیی بونیادەم ناشڵەژێ!

دەی من ئاوها شڵەژام، نازانم لەکوێوە دەسپێبکەم و نازانم کامە سەرەتایەو کامە ناوەڕاستەو کامە کۆتاییی؟ بابی پیرۆز هەموو شتەکان یەکێکن، هەموو شتێك وەکی هەناسە هەڵکێشانێکە، هەموو شتێك وەکی سەمایەکە، وەکی نائومێدییەکی گەورەیە، وەکی قیژەیەکە لە ئومێدەوە. ئۆه ئەی بابی پیرۆز گەر ڕێگەت دابام گۆرانیم گوتبا، ئەوسا دەمتوانی ئەوەی لە دڵمدایە پێتیبڵێم!"

لەو قوژبنەوە کە لێی ڕاوەستابووم، قسەکانی فرانسیسکۆسم دەژنەفت و هەڵدەلەرزیم، پێوپلی نائارام و بە شەپۆل دەجولاند، هەنگاوێکی بەرەو چەپ دەناو هەنگاوێکیش بەرەو لای ڕاست، گا خاوو گا خێرا، وەك ئەو سەماکەرە بەهرەمەندانەی کە لەسەرەتاوە بە ئەسپایی چەند

هەنگاوێکی کوتوپڕ دەنێن بۆ ئەوەی سەرەسوڕەی پیرۆزی سەما لەخۆیانەوە بپێچێ. بە دڵنیاییەوە ئەوە هەناسەی خودابوو گەمارۆیدابوو، وا هەنووکە پێدەچوو بکەوێتە چەپڵەکوتان و سەماو ئیدی پاپا وەدەرمانێ.

ڕێك هەر ئەو کاتەی کە بیرم لەوە دەکردەوە، فرانسیسکۆس دەستی هەڵبڕی.

- " بابی پیرۆز، ئارەزوویەکم هەیە، تکایە پێی بێزار مەبە، ئەویش ئەوەیە دەخوازم هاوارێکی توند بکەم، دەخوازم چەپڵە بکوتم و بکەومە سەما. خودا بەسەر سەرمەوە، خودا لە ژێرمەوە، خودا لای ڕاستمەوەو لای چەپمەوە هەڵیکردووەو وەکی گەڵای وشکی نەمامێك دەمهێنێت و دەمبا."

من بە بێدەنگیی نزیکبوومەوە.

بە چرپە گوتم:" فرانسیسکۆس براکەم، تۆ لەبەردەم پاپادا ڕاوەستاویت، چما چ ڕێزێکت بۆی نییە؟"

بە دەنگی بەرز وەڵامیدامەوە: " من لەبەردەم خودادا ڕاوەستاوم، گەر سەما نەکەم و گۆرانیی نەڵێم، ئیدی

چۆناوچۆنیی و بە چ ڕێگەیەکیتر دەتوانم لێینزیکببمەوە؟ من دەمەوێ سەما بکەم!"

سەری بۆ دواوە تەکاندا، باسکەکانی بەرەو لای ڕاست و بەرەو لای چەپ ڕایەڵکرد، پێیەکی لە پێشەوە دانا، ئەوجا پێیەکەی تریشی، لەسەر ئەژنۆ نوشتایەوە، هەڵبەزێوە، هەمدیس نوشتاندنییەوە، لەسەر ئەژنۆ لەسەر عەردەکە گیرسایەوە، چاوتروکانێك و دەستی لە عەردەکەیدا، گوڕێکیتری خواردەوەو بە باسکی ڕایەڵکراوەوە بازێکیتری لە هەوادادا، بونیام باوەڕیدەکرد کە ئەوە مەسیحی لەخاچدراوەو سەما دەکات.

من بەسەر پای پاپادا کەوتم.

- " بابی پیرۆز، لێیببوورە، ئاخر ئەو مەستە بە خوداو هەنووکە خۆی لەبیرکردووە. ئەو هەمیشە بە سەما نوێژ دەکا!"

پاپا لە عەرشەکەی هەستا، زۆری لەخۆیکرد ئەوجا توانی تووڕەیی خۆی بخواتەوە، شانی فرانسیسکۆسی گرت.

هاواریکرد: " بەسە! خودا شەراب نییە سەرخۆشتکا، بڕۆ بۆ مەیخانەکان و لەوێ بڕەقسە!"

فرانسیسکۆس لەسەما کەوت و بە هەناسەبڕکێوە پاڵی بە دیوارەکەوە دایەوە. سەیری دەوروبەری خۆیکردو بە خۆیدا هاتەوە.

پاپا دەستی ڕایەڵکرد تا لە زەنگە چکۆڵەکە بداو دەرکەوانەکە بانگکا، هاواریکردەوە: " بچۆ دەرێ!"

بەڵام فرانسیسکۆس ئارام ببۆوە.

- " بابی پیرۆز حەوسەڵەت هەبێ، حەزدەکەم لێرە بڕۆم بەڵام ناتوانم، هێشتا وشەیەکی تریشم ماوە پێتی بڵێم، دوێنێ شەو خەونێکم بینی ......"

- " خەون؟ قەشە من کێشەو گرفتی زۆرم هەن، دونیا وا بەسەر شانی منەوەیەو کاتم نییە گوێ بۆ گێڕانەوەی خەون رادێرم!"

- " لێتدەپاڕێمەوە بابی پیرۆز، دەکرێ ئەو خەونە پەیامێك بێ لەئاسمانەوە، ئاخر شەو مەزنترین پەیامگەیەنەری خودایە، سۆز بفەرموو گوێم بۆ ڕادێرە!"

- " ئا، شەو مەزنترین پەیامگەیەنەری خودایە، دەی بدوێ!"

پاپا وایگوت و هەمدیس بە تێفکرینەوە لەسەر عەرشەکەی دانیشتەوە.

- " بابی پیرۆز لە خەونەکەدا پێموابوو بەسەر شاخێکی بەرزو لاکەوتەوە ڕاوەستاوم و لەکڵێسای (لاتێران)، لەدایکی هەموو کڵێساکانم دەنۆڕی، کاتێك لەکڵێساکەم دەنۆڕی، لەناکاوێکڕا هەستمکرد دەلەرزێ، بورجی ناقوسەکە لاربۆوەو دیوارەکان خەریکبوو دەڕمین. هاوارێکم لە فەزادا ژنەفت:(فرانسیسکۆس یارمەتیی!)"

پاپا دەسکی کورسییەکەی گرت، بە خێرایی لە کەمەر بەرەو ژووری لەشی بۆ پێشەوە برد، وەك ئەوەی بیەوێ شالاو بۆ فرانسیسکۆس بێنێ، بە هەناسەبڕکێ و دەنگێکی قرخنەوە گوتی:

- " ئەی دوایی؟ ئەی دوایی؟ بەردەوامبە!"

- " بابی پیرۆز ئیتر لەوە زیاتر چیدیکەم نەبینی، خەونەکەم ڕەوییەوەو خەبەرمبۆوە!"

پاپا بەیەك قەڵەمباز لەسەر عەرشەکەی هاتە خوارەوە، دانەوێوەو ملی فرانسیسکۆسی گرت.

بە زوبانێکی فەرماندەرانە گوتی:" ڕوخسارت مەشارەوە! سەرت بەرزکەوە تا بتبینم!"

- " بابی پیرۆز شەرمدەکەم، ئاخر من لە کرمێك زیاتر نیم!"

پاپا هەمدیس فەرمانی پێدایەوە: " کڵاوەکەت داگرە، سەرت بەرزکەوە تا بتبینم!"

- " سەیرکە بابی پیرۆز !" وایگوت و کڵاوەکەی داگرت و ڕوخساری پیشانی پاپادا.

تیشکێکی هەتاو لەپەنجەرەکەوە هات و لە ڕوخساری فرانسیسکۆسیدا، گۆنا چرچ و لۆچەکەی، لێوە وشکهەڵگەڕاوەکەی و فرمێسکی درشتی چاوانیان ڕوناککردەوە.

پاپا هاواریکردەوە.

- " تۆ؟ تۆ؟ نا، نا، باوەڕ ناکەم. کەی ئەو خەونەت بینی؟"

- " بوومەلیێڵ!"

پاپا بەهەناسە هەڵکێشانەوە گوتی:" من، منیش لە بوومەلیێڵدا هەمان خەونم بینیی!"

چوو بۆ لای پەنجەرەکەوەو بە پەشۆکاوییەوە کردییەوە، هەراو زەنای شار خۆیکرد بە ژووردا، هەمدیس پەنجەرەکەی داخستەوە.

بە هەنگاوی هێور بەرەو لای فرانسیسکۆس گەڕایەوە، شانی فرانسیسکۆسی ڕاتەکاند.

بە تورەیی و لێورێژ لە سوکایەتیی پرسی:" تۆ هەرگیز خودات بینیوە؟"

- " بابی پیرۆز بمبوورە، بەڵێ، دوێنێ شەو بینیم."

- " قسانی لەگەڵ کردیت؟"

- " بە درێژایی شەو پێکەوەبووین بەڵام قسەمان لەگەڵ یەکدیدا نەکرد. تەنها من ناوبەناو پێمدەگوت: (باوکە!) ئەویش وەڵامیدەدامەوە: (کوڕی خۆم!) لەوە زیاتر چیدیکە نا، تاریك و ڕوون خەونەکەشم بینی."

پاپا دانەوێوەو پەرۆش و پەشۆکاو دیقەتی ڕوخساری فرانسیسکۆسیدا.

- " هەڵدێرە مشوەرتی خودا، هەڵدێرێك .... قەشە، ئەمڕۆ تاریك و ڕوون خەونەکە تۆی جێهێشتووەو هاتووەو منی دۆزیوەتەوە ... منیش لە خەونەکەمدا کڵێساکەم بینی لار دەبۆوە ... بەڵام قەشە، من شتێکیتریشم بینی کەتۆ نەتبینی، من قەشەیەکی ناشیرین و جلك شڕیشم بینی....."

ئازارێك لە خۆیەوە پێچاو بێدەنگبوو.

پاش تاوێك هاواریکرد:" نا، نا، ئەمە شەرمەزارییەکی گەورەیە، چما ئەمە لەگەڵ شان و شەوکەتی پاپادا دێتەوە؟ چما ئەدی من هەردوو کلیلەکەی ئاسمان و عەردم پێنییە؟ ئەدی خودایە بۆ ناحەقیم بەرامبەر دەکەیت؟ چما هەر من نەبووم کە ئەو (کاتارینا)نە تاوانبارو وەحشییە مورتەدانەم تارومار کردو ئیمانم بۆ (پرۆڤێنسێ) گەڕاندەوە؟ چما هەر من نەبووم کە شاری (کوستەنتینییە)، ئەو شارە مێشهەنگەم بە پا پلیشاندەوەو هەر من نەبووم سەروەت و سامانە خەیاڵییەکەیم لەزێڕو جبەی گرانبەهای کاهین و ئەیکۆن و

دەسنووس و کۆیلەو ژنە کۆیلە تالآنکردو هەموویم بۆ زێدەکەی تۆ ناردەوە؟ چما هەر من نەبووم خاچم بەسەر هەموو قەلآکانی ئیتالّیادا داکوتی؟ چما ئەدی من نەجەنگیوم بۆ ئەوەی مەسیحییەت بەرەو دەرەوە تاو بداتە خۆی و مەرقەدە پیرۆزەکەت ڕزگارکات؟ ئیدی بۆچیی منت بانگنەکرد؟ تەنێ قەشەیەکی ناشیرین و جلك شڕت دەسکەوت کە شانی بداتە بەر دیوارەکانی کلّێسا تا ڕێگە لە ڕوخانی بگرێ!"

پاپا هەمدیس ملی فرانسیسکۆسی گرتەوەو ڕایکێشاو بردییە بەر ڕۆشنایی پەنجەرەکە، سەری بۆ دواوە وەرچەرخاندو بە پەشۆکاوی و هەڵلەرزینەوە بەسەریدا چەمییەوە.

گوتی:" تۆ ئەویت؟ ڕوخساری ئەو قەشەیە لە تۆ دەچوو! ئەوە تۆیت کە دەتەوێ کلّێسا ڕزگارکەیت؟ نا، من شتێکی لەو جۆرەم بەئەقلّدا ناچێ! خودایە، ئاخر من سێبەری تۆم لەسەر ئەرز، مەهێڵە شەرمەزارتکەم و شەرمت بۆ بێنم!"

بە توندیی فرانسیسکۆسی ڕاتەکاند، ئەوسا دەستی ڕایەلّکرد، تا دەرگاکەی پیشانبداو دەریکاتە دەرەوە.

- " بچۆ دەرێ!"

فرانسیسکۆس گوتی:" بابی پیرۆز، دەنگێك لە ناوەوەمڕا پێمدەڵێ نەڕۆم!"

- " ئەوە دەنگی شەیتانە، دەنگی یاخیگەرانەی شەیتان!"

- " ئەوە دەنگی مەسیحە ئەی بابی پیرۆز، دەیناسمەوە. ئەمرم پێدەکا: مەڕۆ، دڵی خۆتبکەوە بە ڕووی نوێنەرەکەی مندا لەسەر ئەرز. ئاخر ئەو دڵی تژییە بە سۆزو بەزەیی و ڕەحمەتی خۆیت پێدەبەخشێ."

پاپا سەری دانەواند، بەهەنگاوی هێور گەڕایەوەو لەسەر عەرشەکەی دانیشتەوە، بەژوور سەرە قورسەکەیەوەو لەسەرووی عەرشەکەوە، دوو کلیلی ڕەنگێنراوی زۆر گەورە دەبریسکانەوە، یەکێکیان لە زێڕو ئەویدییان لە زیو.

بە دەنگێکی نەرم گوتی:" بدوێ، من هێشتا نامەوێ دوا داوەریی لەبارەی هیچ کەسێکەوە بدەم. چیت دەوێ؟ گوێم لێتە!"

- " باوكی پیرۆز نازانم چ بڵێم و لەكوێوە دەسپێبكەم و چۆن دڵم لەبەر پاپیرۆزەكانتا دانێم. من گاڵتەگێڕی خودام، هەڵدەبەزمەوەو سەمادەكەم و گۆرانیی دەچڕم تا بۆ ساتێك زەردەخەنەی بخەمە سەرلێوان. من جگە لەوە چ شتێكیتر نیم، جگە لەوە چ شتێكی بەنرخم لەدەسنایە بیكەم. بابی پیرۆز ڕوخسەتم بدەرێ لە شاران و لە گوندان گۆرانیی بڵێم و سەما بكەم، ڕوخسەتم بدەرێ بەجلكی شڕەوەبم و پام پەتیی بێ و چ شتێك بۆ خواردن شك نەبەم!"

- " بۆچیی تۆ ئەوەندە پەرۆشیت پەیڤی خودا بە خەڵكیی ڕاگەیەنیت؟"

- " لەبەر ئەوەی ئەی بابی پیرۆز من هەستدەكەم كە ئیدی ئێمە واین بەسەر لێواری هەڵدێرەوە. مۆڵەتم بدەرێ هاواربكەم: (ئێمە وا دەكەوینە هەڵدێرەوە!) من چ شتێكیترم ناوێ، تەنها ڕێگەمبدە هاواركەم: ئێمە وادەكەوینە هەڵدێرەوە!"

- " قەشە، تۆ پێتوایە بەو هاوارەت بتوانیت كڵێسا ڕزگاركەیت؟"

- " خودا ڕەحمم پێبکات، من چۆناوچۆنیی دەتوانم کڵێسا ڕزگارکەم؟ ئەی پاپا چییە؟ ئەی کاردینالّ و ئەسقەفەکان چین؟ ئەدی مەسیح خۆی پارێزگاریی کڵێسا ناکات؟ تۆ دەزانیت، من تەنێ یەك شت داوادەکەم، ئەویش ئەوەیە هاوارکەم: وا ئێمە دەکەوینە هەڵدێرەوە!"

ئەوجا قانوننامەکەی لەبەر پشتوێنەکەی دەرهێنا، ئەو قانوننامەیەی کە پێی گوتبووم و من نووسیبوومەوە، پاشان لە عەرشەکە نزیکبۆوەو لەسەر ئەژنۆ دانیشت.

- " بابی پیرۆز، وا ئەم قانوننامەیە کە مەبدەئی من و براکانمە، دەخەمە بەر پای عەرشەکەتان، سۆز بکەو مۆرە پیرۆزەکەتانی لێدە!"

پاپا بە وردیی دیقەتی فرانسیسکۆسیدا.

بە ئەسپایی و قورس، وەك ئەوەی بە نەفرەتیکا، گوتی: "فرانسیسکۆسی ئاسیزیایی، هەستدەکەم کڵپەی ئاگر دەوراندەوری ڕوخسارتیداوە، چما ئەوە کڵپەی دۆزەخە یاخود کڵپەی بەهەشت؟ ئاخر من متمانەم بە ڕۆحانییەك نییە بەدوای مەحالّدا بگەڕێ - بەدوای ئەڤینی تەواوەتیی و

بەدوای تەھارەتی تەواوەتیی و بە دوای ھەژاریی تەواوەتییدا -! بۆچیی دەخوازیت سنوورەکانی ئینسان ببەزێنیت؟ چۆن زاتدەکەیت و بۆچیی دەتەوێ بگەیتە ئەوەی کە مەسیح پێیگەیشت و بگەیتە ئەو شوێنەی کە ئەوی تێدا تەنیا کەوتەوە؟ ئەمە لەخۆبەزلزانییەکی گەورە زیاتر چیدیکە نییە، فرانسیسکۆسی ئاسیزیایی، لەخۆبایبوون ڕوخساری ڕاستەقینەی شەیتانە. کێ دەڵێ ئەوە شەیتان نییە ھانتدەدا پێش ھەموو کەسێك بکەویت و وەعزی مەحاڵ بدەیت؟"

فرانسیسکۆس خۆنەویستانە سەریداگرت.

گوتی :" بابی پیرۆز، ڕێمبدە بەمەسەل بدوێم!"

پاپا بەحیرسەوە گوتی:" ئەمەش ھەر لەخۆبایی بوونە! مەسیحیش ھەر ئاوھا دەدوا!"

- " ببوورە ئەی بابی پیرۆز، بەڵام من بەو ڕێگەیە نەبێت ناتوانم. کاتێك ماوەیەکی زۆر خەیاڵاتەکانم لەناوەوەمرا دەمێننەوە، بەبێ ئەوەی خۆم بمەوێ، دەبنە حەکایەت، نەك ھەر بەتەنھا خەیاڵاتەکانم، بەڵکە گەورەترین ئومێدەکان و گەورەترین نائومێدییەکانیش. بابی پیرۆز گەر دڵم

شەقارکەیت، جگە لە سەماو حەکایەت چیدیکەی تیادا نادۆزیتەوە، هیچ شتێك!"

دەستی بۆ خاچ داناو بێدەنگبوو، پاپا بە بێدەنگیی تەماشایدەکرد.

فرانسیسکۆس چاوەڕێی پاپا بوو قسەیەك بکا، بەڵام ئەو بێدەنگبوو، فرانسیسکۆس سەری هەڵبڕی.

- " بابی پیرۆز، دەتوانم بدوێم؟"

- " گوێم لێتە!"

- " کاتێك لە چلەی زستاندا دارچوالە بەگوڵ دەڕازێتەوە، هەموو درەختەکانی دەوروبەری، فیکەی لێدەکێشن و هاواریلێدەکەن. دەڵێن: (ئۆی چ بێحەیاییەکە! چ شەرمەزارییەکە! پێیوایە بەهاری هێناوە!) دارچوالەیش شەرمدایدەگرێ و گوڵەکانی لە شەرمدا سوور هەڵدەگەڕێن. دەڵێ:(خوشکەکانم ببوورن، سوێند دەخۆم نەمویستووە بەهار بێنم، بەڵام لەناکاوێکرا هەستمکرد شنەیەکی گەرمی بەهاریی لەدڵمدا هەڵیکردووە!)"

پاپا ئیدی لەوە زیاتر نەیتوانی دگان بەخۆیدا بگرێ. نەڕاندی :

- " بەسە! لەخۆبایی بوون و خۆنەویستیت چ سنووریان نییە. لە ناوەوەترا شەیتان و خودا لە جەنگدان، خۆیشت ئەمە دەزانیت!"

- " بابی پیرۆز دەزانم، هەر لەبەر ئەمەشە هاتووم تا داوای ڕزگار بوونت لێبکەم، دەی دەستت ڕایەڵکەو یارمەتیمبدە! چما ئەدی تۆ سەر گەورەی مەسیحییەت نیت؟ چما منیش ڕۆحێك نیم لە خەتەردا ؟ یارمەتیی!"

- " من لەگەڵ خودادا دەدوێم و ئەوجا بڕیاری خۆم دەدەم، خوداحافیز!"

فرانسیسکۆس ڕوخساری نایە سەر عەردەکە، هەستایەوەو چوو بەرەو لای دەرگاکەو ڕۆیشتە دەرێ، منیش بە دوایدا.

بە جاددەکاندا دەڕۆیشتین و وەکی دوو مەست پێمان بە هەوادا دەنا. جاددەکان وەك هارمۆنیکا دەکشان و دەچوونەوە یەك، خانووەکان دەلەرینەوە، بورجی ناقوسەکان لار دەبوونەوە، هەوا تژیی بوو بە باڵی سپیی، ئێمە وەك بلێی

مەلەبکەین، دەستمان ڕایەڵدەکرد تا بتوانین بچینە پێشێ. هەمیشەو لێکدا لێکدا پێمانوابوو کەسێك بانگماندەکا، بەڵام کاتێك ئاوڕماندەدایەوە، چ کەسێکمان نەدەبینیی. خانمان وەك کەشتیی جەنگیی کە چارۆکەیان هەڵدابێ و بای هات پاڵیانبنێ، بە بەردەمماندا تێدەپەڕین، دەنگی زەریایەکمان لەخەڵکیی، لەمەیخانەکانەوە دەهاتە گوێ، دەنگی حیلەی ئەسپمان لە دوای خۆمانەوە دەژنەفت. لەپەنجەرەکانەوە هێشووە ترێی ڕەشی دەنك زل شۆڕببوونەوە، کلێسای دێرینی لاتێران، مێوێکی هەزار ساڵەبوو کە پەلکە جاڵجاڵۆکەییەکانی لە دەرگاو پەنجەرەو بانیژەو هەموو شارەوە ئاڵاندبوو تا هێور هێور بەبەرزایی ئاسمانەوە دیار نەمابوو.

بەرەو ڕووبارەکە ڕۆیشتین و بۆ کەنار شۆڕبووینەوە، بۆ تاوێك سەرمان بەژێر ئاوەکەدا کردو خۆمان فێنککردەوە. بیرو خەیاڵمان تۆکمەترو دونیا تۆکمەتربۆوەو هێشووە ترێکان لەچاوانمان بزر بوون. فرانسیسکۆس بەسەر سورمانەوە لای بۆ کردمەوەو وەك بڵێی یەکەمینجار بێ بمبینێ.

بە نیگەرانییەوە گوتی:" تۆ کێیت؟"

بەڵام یەکسەر هاتەوە سەر خۆی و باوەشی پێداکردم.

-" برا لیۆن بمبوورە، پێدەچێ من هەمیشە شتەکان بۆ یەکەمینجار ببینم، ئەرێ ئەو هەراو زەنایەی چواردەورمان چییە؟ ئەم هەراو زەنایە هی ئەم شارەیە؟ هی ڕۆمایە؟ ئەی کوان حەوارییەکان؟ ئەی مەسیح کوا؟ وەرەو با بڕۆین!"

لە چواردەوری خۆی ڕووانی و دەنگی نزمکردەوە.

- " گوێت لێیبوو؟ تۆ لەوێ بوویت و گوێت لێیبوو کە چۆن ئاقلانەو خاکیی و دڵنیاو ئارام دەئاخافت! ئەوەی دوای کەسێکی وەك ئەو کەوتبێ هەرگیز تیاناچێ، بەڵام قەتیش ناتوانێ لەو زەلکاوەی ئینسان بێتەدەرێ و ئەو سروشتە توڕەهاتەی ببەزێنێ. ئەدی ئێمە برا لیۆن، ئامانجی ئێمە چییە؟ ئامانجمان ئەوەیە لە زەلکاوی ئینسان بێینە دەرێ!"

غیرەتمدایە بەر خۆم و پرسیم:" چما دەتوانین؟"

هەر کە پرسیارەکەم کرد یەکسەر لێی ژێوان بوومەوە.

فرانسیسکۆس وچانێکیداو پرسیی: " گوتت چیی؟"

خۆم گرمۆڵە کردو گوتم:" هیچ برا فرانسیسکۆس، هیچمنەگوت، بەڵکو ئەوە شەیتان بوو شتێکی لەمندا گوت!"

فرانسیسکۆس بە نارەحەتییەوە زەردەخەنەیەکی هاتێ.

- " برا لیۆن تا چەندێکیتر شەیتان لە تۆدا دەدوێ؟"

- " تا ئەو کاتەی دەمرم برا فرانسیسکۆس، کە مردم ئەویش لەگەڵمدا دەمرێ!"

- " متمانەت بە ڕۆحی ئینسان هەبێ برا لیۆن، گوێ لە ئەقڵ مەگرە، گوێ لە ئەقڵ مەگرە، برا لیۆن ڕۆح مەحاڵ وەدیدەهێنێ!"

بە خێرایی بەرەو کەنارەکەیتر چوو. خۆی فڕێدایە قوڕاوی کەنارەکەوە، لەناکاوێکڕا ڕاوەستاو چاوەڕێی منی کرد. دەستی قورس نایە سەر شانم.

- " برا لیۆن زەینت بکەوەو ئەوەی پێتدەڵێم لەناویدا هەڵێکۆڵە: جەستەی بونیام وەك تیرو کەوان وەهایە، خودا کەوانەکەیەو بونیامیش تیرەکە. تێگەیشتیت؟"

- " برا فرانسیسکۆس تێدەگەم و تێشناگەم. مەبەستت چییە؟ هاسانتر بدوێ تا بتوانم تێبگەم!"

- " ئەوەی دەمەوێ بیلێم ئەمەیە: سێ جۆر نزا هەن:

یەکەمیان: خودایە، ڕامکێشە ئەگینا دەڕزێم.

دووەمیان: خودایە، زۆرم ڕامەکێشە ئەگینا دەپچڕێم.

سێیەمیان: زۆر زۆرم ڕاکێشە خودایە، دە لێگەڕێ با بپچڕێم.

بنۆڕە برا لیۆن، ئەمەیە نزای ئێمە، زۆر زۆرم ڕاکێشە با بپچڕێم! نزاکان سێ جۆرن، هەروەها ئینسانەکانیش سێ جۆر، ئەوە باش لە زەینتدا بچەسپێنە و مەلەرزە. من چەند جار شتێکم پێگوتوویت و وا جارێکیتریش هەمدیس پێتی دەڵێمەوە: هێشتا تۆ کاتت بەدەستەوەیە بە ڕێی خۆتدا بڕۆیت و ئازاد بیت و لەپچڕان ڕزگاربیت!"

دانەویمەوەو دەستیمگرت و ماچمکرد.

گوتم:" برا فرانسیسکۆس زۆرم زۆرم ڕاکێشەو لێگەڕێ با بپچڕێم!"

ماوەیەك بە بێدەنگیی ڕۆیشتین، من پێم لە شوێنپێکانی فرانسیسکۆسدا دادەناو خەنیی بووم. بەڵام هاوکات جەستەم کەوتە سەر لەرز کاتێ خۆم بینی منی تووڕەهات دوای پیاوێکی ڕەنگپەڕیوو ئازای وا کەوتووم کە داوا لەخودا دەکا زۆر ڕایکێشێ تا بپچڕێ. ئەدی باشە چیم کردبا؟ خۆ منیش نوێژم دەکرد، بەڵام فرانسیسکۆس لە نوێژدا قریوەی لێدەداو من لەنوێژدا هەڵدەلەرزیم. ئەو دەڵێ گوایە من دەتوانم بەڕێی خۆمدا بڕۆم، بەڵام بۆ کوێ چووبام؟ ئاخر ئەو نانی فریشتانەی ئەو دەیداپێم گەلێك بەچێژبوو. بیرمدێتەوە ئێوارەیەکیان لەبەرئەوەی برایان برسییان بوو کەوتبوونە منجە منج، فرانسیسکۆس برۆی گرژ کردو تووڕەبوو. گوتی:" ئێوە لەبەر ئەوە برسیتانە چونکە ئەو نانەی فریشتەکان نابینن کە هێندەی بەرداشێك گەورەیەو لەبەر دەمتانا دانراوە، ئێوە ئەو نانە نابینن و دەست نابەن لەتێکی لێکەنەوەو تا ئەبەد برسێتییەکەتان بڕەوێننەوەو خۆتان تێرکەن!"

لەناکاوێکڕا، دەنگێکی ئاشنامان لە دوواوە ژنەفت.

- " برا فرانسیسکۆس! برا فرانسیسکۆس !"

ئاوڕماندایەوە، قەشەیەك ڕایدەکردو هەناسەبڕکێی پێکەوتبوو، دەیویست هەرچیی زووترە بمانگاتێ.

فرانسیسکۆس هاواریکرد:" برا سیلڤێستێر!" وایگوت و گوڕیدایە خۆو لێینزیکبۆوە.

-" برا سیلڤێستێر ئەوە بە دوای چییدا دەگەڕێی؟ ئەدی بۆچ پەزەکانت جێهێشتووە؟" وایگوت و ئەوجا باوەشی پێداکرد.

باوکە سیلڤێستێر بەهەناسەبڕکێ و گریانەوە کەوتە قسان.

-" هەواڵی ناخۆشم پێیە برا فرانسیسکۆس! تۆ چەندێك لەگەڵماندابوویت، شەیتان بە دەوری پشتیرەکەماندا خولی خواردووەو دگانی تیژ کردۆتەوەو لوراندوویەتی، بەڵام نەیوێراوە بەسەر پەرژینەکەدا بازبداو خۆی بکا بە ژووردا. برا فرانسیسکۆس ئاخر ئەو بۆنی تۆی کردووەو ترسی لێنیشتووە، بەڵام کاتێك تۆ ڕێگەی سەفەرەکەت گرتە بەر ......"

-" چما لەودیو پەرژینەکەوە بازیداوەو هاتۆتە ئەمدیو؟"
-" ئا برا فرانسیسکۆس، لەودیو پەرژینەکەوە بازیداوەو
هاتۆتە ئەمدیو. شتێکی بەگوێی ساباتینۆو ئانگێلۆ و
ڕوفینۆدا چرپاندووە، هەروەها پەلاماری براکانی تریشیداوە،
ئاخر کاتێ ڕادەکشان و خەو دەیبردنەوەو ڕۆحیان بە بێ پشت
و پەنا دەمایەوە، دەچوو سەری قسەی لەبارەی نوێنی گەرم و
نەرم و خواردن و ژنەوە لەگەڵ دادەمەزراندن .... بۆ
بەیانییش برایان بێتاقەت و بە بیانوو لەخەو ڕادەبوون و بە
بێ چ هۆیەك دەکەوتنە سوکایەتیپێکردنی یەکترو شەڕ بە
یەکدی فرۆشتن. زۆر جاران بەیەکدا هاتوون و منیش بێهودە
ناوبژیم کردوون و پێمگوتوون: (یەکێتیی، برایینە یەکێتیی!
چما ئێوە لە خودا ناترسن؟ چما شەرم لە فرانسیسکۆس
ناکەن؟ ئەو هەنووکە لەناوماندایەو سەیرمان دەکاو گوێی
لێمانە!) بەڵام ئەوان چ مەبەستیان نەبوو گوێم بۆ ڕادێرن.
ساباتینۆ هاواریدەکرد: (ئێمە برسیمانە! ئاخر ئەو ورچەی
بەڕۆژوو بێ سەما ناکا، پێیبێژە ئێمە خواردنمان دەوێ،

خواردن!) ئیدی شەیتان لە زگەوە گرتبوونی و بەرەو دۆزەخ پەلکێشیدەکردن!"

فرانسیسکۆس بە ترسەوە پرسیی:" ئەی بێرناردۆ و پێترۆ؟"

- " ئەوان بە جیا دەژین، هەمیشە پێکەوەن و نوێژ دەکەن."

- " ئەی ئێلیاس؟"

- " برا فرانسیسکۆس، ئێلیاس دەیەوێ قانوننامەکەت بگۆڕێ. ئەو پێیوایە هەژاریی تەواوەتیی سەخت و قورس و نا ئینسانییانەیە و سروشتی ئینسان ناتوانێ بە ئەڤینی تەواوەتی و تەهارەتی تەواوەتییدا ڕابگا. ئەو دێ و دەڕواو قسان دەکا، بە نهێنیی لەگەڵ ئەوانیتردا دەدوێ، شەوانیش ئانتۆنیۆ دەباو قانوننامە نوێکەی پێدەنووسێتەوە. وی پلانی گەورەی لە بن سەردایە، دەیەوێ کلێساو دەیرو زانکۆ ڕۆبنێ و موبەشیر بەهەر چوار لای ئەرزدا بنێرێ و دونیا کۆنترۆڵکا، ئەو دەڵێ دەبێ هەموو دونیا کلاوی قەشانە بنێتە سەرو بەو ڕوخسارەوە خۆی پیشانی خودا بدا!"

فرانسیسکۆس هەناسەیەکی هەڵکێشا.

- " باوکە سیلڤێستێر چیترت هەیە بیڵێ، خەمی منت نەبێ، بدوێ!"

- " کاپێلاش ئالأی خۆی بەرزکردۆتەوە، ئەمیش پێیوایە قانوننامەکەت گەلێك نەرم و نیانەو نیازی وایە بەرەو ڕۆما بکەوێتە ڕێ تا داوا لە پاپا بکا مۆڵەتی بداتێ فیرقەیەکی نوێ ڕۆبنێ. ئەو دەڵێ دەبێ ئێمە ساڵی جارێك گۆشت بخۆین، ئەویش لە جێژنی پاکدا، ڕۆژانیتر دەبێ ئاوو کلۆش بخۆین و تەنها ڕۆژانی هەینی بۆمان هەیە تۆزێك خوێی تێکەین. هەروەها دەڵێ ئێمە ئیتر نابێ لەگەڵ یەکدیدا بدوێین، لەبەر ئەوەی ئاخاوتن کات بەهەدەردان و هەوەسە، ئێمە تەنها دەبێ لەگەڵ خودادا بدوێین. ئەو ئیدی کڵاوە سەوزەکەی بە پەتە سوورەکەیەوە تووڕ هەڵداوەو وەك شێت بەپێوە چووەتە سەری!"

فرانسیسکۆس گوتی:" زیاتر برا سیلڤێستێر زیاتر، ئەمە گەورەترین زامە، بەردەوامبە!"

- " برا فرانسیسکۆس، لیّکدا لیّکداش براگەلی تازە دێن. برایانی ڕۆشنبیرو خوێنەوارو بەهرەمەند، هەمیشە دەسنووسی ئەستوور ئەستووریان بە دەستەوەیەو خەریکی نووسین و موتالاَن و لە کلێساکان نوتقدەدەن، ئەوانە جبەی تازە دەپۆشن و پێلاّوی چەرم لەپێدەکەن، تەماشای ئێمەومانان دەکەن و پێدەکەنن. ئاخر ئێمەیش، هاوڕێ دێرینەکان، چۆناوچۆنیی بتوانین بڕکەین؟ برا فرانسیسکۆس ئێمە ئیدی هێزمان تێدانەماوە، تۆ دووریت و چۆن بتوانین بەرگە بگرین؟ بەبێ تۆ ئێمە پەرتەوازەین. شەوێکیان دوو کەس لەو برا تازانە لە دەرەوە نوستبوون، بەیانی کە بینیم شەکەت و بە هەناسەبڕکێوە دێنەوە، لیّمپرسین : ئەمشەو لەکوێ بوون؟ ئەوان نەیانویست وەلاّمبدەنەوە، هێند بۆنێکی سەیرو تیژیان لێدەهات، کە برا بێرناردۆ لە حەژمەتا بوورایەوە؟"

فرانسیسکۆس خۆی بەمنەوە ڕاگرت تا نەکەوێ.

برا سیلڤێستێر لەسەر قسەکانی بەردەوامبوو:" برا فرانسیسکۆس من بەحەوسەلّە بووم، بەخۆم دەگوت بەو

زووانە دەگەڕێیتەوەو ئەو شەیتانە ڕاودەنێی و شتەکان ڕێکدەخەیتەوە، بەڵام برا فرانسیسکۆس شتێکی خەتەرناك ڕوویدا. هەموو برایان لەئێوارەی هەینیی درێژدا کۆببووینەوە، چ شتێکمان شك نەدەبرد بیخۆین، ئاخر خەڵکیی لە نان پێدانمان بۆژۆ بوون و ئیدی چ بەزەییەك بەرامبەرمان نانوێنن، کەوتمە باسکردنی ئازارەکانی مەسیح بۆیان و ستایشی خودام کردو سوپاسمکرد کە بواریداوین ئەم ڕۆژە، ڕۆژی لەخاچدان بە ڕۆژووی تەواوو نزاوە بگوزەرێنین. پێمگوتن: (زگی تێر وەك قورقوشمی لێدێ و ناهێڵێ نزاکان بگەنە ئاسمان!) پێمگوتن: (شەیتان شادو خەنیی دەبێ، چونکە دەبینێ کە ئاوها خەڵکیی لە برسێتیی دەترسن.) کاتێ من نوتقم بۆ دەدان، نێرە بزنێکی ڕەشی قەڵەوی قۆچ پێچاوپێچم لەبەر دەرگاکەدا بینی، من ترسام، چاوانی لە تاریکییەکەدا سەوز دەچوونەوەو کڵپەی ئاگر لەڕیشە تیژەکەیەوە دەردەپەڕی. پێنج شەش کەسێك لە براکانمان هەر کە بزنەکەیان بینی قریوەیەکیان لێداو گوریان بۆ خواردەوە، یەکێکیان چەقۆیەکی درێژی پێبوو، ئەوانیتر گوریسەکانیان

له خۆیانکردەوەو ئەڵقەیەکیان کردە گوریسەکە تا بۆ ملی بزنەکەی هەڵدەن و بیگرن. بزنەکە سڵەمیۆەو کێلەکی کرد، تاوێك سەمایکردو هەڵبەزێوەو پاشان لەدارستانەکەدا بزربوو. برایان بەدوایدا تاویاندایە خۆیان و منیش ڕامکردو هاوارم لێکردن: (براینە ڕاوەستن، ئێوە نابینن، ئەوە بزن نییە، بەڵکە ئەوە خودی شەیتانە، خودایە تۆبە!) بەڵام ئەوان گوێیان بۆ ڕانەدێرام، ئاخر برسێتیی شێت و هاری کردبوون، ئەڵقەی گوریسەکەیان بۆ هەڵدەداو براکەی تریش بە چەقۆکەی دەستییەوە دادەنەوێوەو خۆی دەنایەوەو بۆی دەچووە پەسێرەوەو چەقۆکەی دەوەشاند، بەڵام تەنێ هەوای دەپێکا. بزنەکە خۆی لێڕزگارکردن، ئاوڕیدایەوەو تەماشایکردن، چاوانی لەو تاریکاییەدا تژیی بوو بەکڵپەی ئاگر. هاوارمکرد:(ئەوە شەیتانە، چما کڵپەی ئاگرەکەی چاوانی نابینن؟ سوێندتان بە مەسیحی لەخاچدراو دەدەم دەسهەڵگرن!) هەندێك لە برایان ترسان و دەسیان هەڵگرت، بەڵام پێدەچوو بزنەکەش ترسابێ لەوەی برایان هەمدیس بۆی بچنەوە، بۆیە ئەویش ڕاوەستا. هەر ڕێك لەو کاتەدا برای

چەقۆ بەدەست، دەسوبرد خۆی هەڵدایە سەر بزنەکە، بۆ ساتێك بینیمن کە یەکیان دەهێناو دەبرد، بەڵام لەچاوتروکانێکدا چەقۆکە ڕۆچوو بە زگی بزنەکەداو ئیدی ئەو ئاژەڵە ڕەشە بە دەم باعەیەکی شادومانییەوە تەختی عەردەکە بوو. برایانیتر هاتنە پێشێ، ئەمانیتریش هێرشیانبرد، لەیەك چاوتروکاندا بزنەیان هەلاهەلا کرد، هەر یەکێك لەبرایان پلێك گۆشتی خوێناویی لە دەمیدا دەجوو، خێرا خێرا گۆشتەکەیان لەدەمدا دەجووی و قووتیاندەداو پاشان پلی تریان لێدەبڕی، ئەوجا وەك سەرخۆش بەدەوری سەری بڕاوی بزنەکەدا کەوتنە سەماو قۆچی بزنەکەیان لە هەوادا بادەدا، خوێن و کلّپەی ئاگر بە دەم و لێویاندا دەچۆڕا. بەڵام من سینگی خۆم دەکوتی و دەگریام، بۆنێکی قورسی گۆگرد لە هەوادا بڵاوبۆوە. لەناکاوێکڕا، خودایە تۆ چەند گەورەیت، لە ناکاوێکڕا بینیم، بەم چاوانەی خۆم بینیم کە چۆن سەری بزنەکە جوڵایەوەو بەرزبۆوە، ئەوجا جەستەشی بەسەرە بڕاوەکەوە نووسایەوەو لەسەر چوارپەل خۆی لەسەر عەردەکە دانایەوەو ئەوسا باعەیەکی گاڵتەجاڕییانەی

لێهەستاو ئیدی لەناو تاریکایی شەودا دیارنەما. براکانیش هێشتا هەر بێپەروا دەیانخواردو سەمایاندەکرد، شەیتان چاوانیانی ئەفسونکردبوو، هیچیان نەدەبینی. من ئیتر نەگەڕامەوە بۆ لایان، بەڵکو ڕێك کەوتمە ڕێ و بەرەو ئێرە هاتم. ئەوەتا برا فرانسیسکۆس، ئێستاش گەیشتوومەتە ئێرە تا بەسەر پاتا بکەوم و پێتبڵێم : برایان لە خەتەردان، ڕۆحمان لەخەتەردایە، وەرەوە!"

فرانسیسکۆس لەئاوی ڕەشباوی ڕووبارەکەی دەنۆڕی کە ئارام و ئەستوور بەرەو زەریا دەبۆوەو لەبەرخۆوە گوتی:" قورسە، زۆر قورسە شوانکارەیی. ئەوە خەتای منە، لەم سەفەری حەجەمدا کێشەو گرفتی نوێ سەرقاڵیانکردم و بۆ ساتێك ڕۆحم خۆی لەبیرکرد، ئیدی نەیپەرژا کە بەسەریاندا بچەمێتەوەو ئاگای لێیانبێ، ئیدی ئەوانیش تەنیاو پەرتەوازە کەوتنەوە. ئەوە خەتای منە! باوکە سیلڤێستێر، بڕۆرەوەو کۆیانکەرەوە، سوێندیان بدە حەوسەڵەیان هەبێ، من دەگەڕێمەوە، خودا حافییز!"

باوکە سیلڤێستێر دانەوێوەو دەستی فرانسیسکۆسی ماچکرد. گوتی:" بە هیوای دیدار." وایگوت و ڕێگەی خۆی بەرەو باشوور گرتەبەر.

فرانسیکۆس لای بۆ کردمەوەو هەمدیس بە هەناسە هەڵکێشانەوە گوتی : "خەتای من بوو، ئەوە من بووم گوناهمکرد، ئەوە من بووم کە خەیاڵی ژن و خواردن و نوێنی نەرم دایان لەسەرم و دەمم پڕکرد لە پلە گۆشتی بزن. من، من ....." وایگوت و کێشای بەسینگی خۆیداو هەناسەی هەڵکێشا.

باسکم لەناو قەدییەوە ئاڵاندو کەوتینە ڕێ، لە ڕۆخی ڕووبارەکەو لەژێر دارسنەوبەرێکی چڕدا دانیشتین، فرانسیسکۆس شەکەت و ماندوو چاوانی لێکنا، برایان لەزەینی نەهاتبوونە دەرێ، چونکە لێکدا لێکدا هەناسەی هەڵدەکێشا. سەرەنجام چاوانی کردنەوە.

گوتی:" خەونەکان تەیری شەوانەی خودان و بە پەیامەوە دێن. بەرلەوەی بەرەو ئەم شارە پیرۆزە بکەوینە ڕێ، خەونێکم بینی. لە خەونەکەمدا مریشکێکی ڕەشم بینی هێند چکۆڵەو

سیس و هێند باڵەکانی چکۆڵە بوون، کە نەیدەتوانی هەموو جووجەڵەکانی لەژێر باڵیدا جێگەکاتەوە. باران دەباری و زۆر لەجووجەڵەکان لەژێر باڵی دایکیاندا جێگەیان نەبوو تا خۆیانی تێدا لە باران بپارێزن، لە دەرەوە مانەوەو تەڕ بوون، من دەبوو لەو پەیامە گەیشتبام و ئەوێم جێنەهێشتبا...."

کاتێك فرانسیسکۆس دەدوا، قەشەیەکی سەیر هات کە جبەیەکی سپیی پۆشیبوو، پشتوێنێکی چەرمی بە نێوقەدەوەو پێڵاوێکی قەبەی لەپێداو کڵاوێکی چەرمی لە پێستی بەراز دووراو بە سەرە تاشراوەکەیەوە بوو. ڕوخساری چرچ و چاوانیشی دڕندانە وەك دوو پشکۆی هەڵایساو. لایکردەوەو فرانسیسکۆسی بینی و بە سەرسوڕماوییەوە ڕاوەستا. هاوکات شڵەژاوو خەنیی دەینوواند، باوەشیکردەوەو هاواریکرد:

- " براکەم تۆ کێیت؟"

فرانسیسکۆس گوتی:" بۆ وا بە حیرسەوە سەیرمدەکەیت؟ چما لەوەوبەر منت بینیوە؟"

- " بەڵێ، بەڵێ دوێنێ شەو لە خەونمدا. لەخەونمدا مەسیحم بینی گەلێك تووڕە بوو، دەستی بەرزکردەوە تا دونیا هەپروونکا، بەڵام خاتوونی پاکیژە هاتە پێشێ و گوتی:(کوڕەکەم بەزەییت بە دونیادا بێتەوە! حەوسەڵەت هەبێ، ئاخر دوو خزمەتکاری ئیمانداری تۆی لێیە کە خەریکی ڕزگارکردنی دونیان!) یەکێك لەو دوو کەسە من بووم، منی تورەهات، ئەویتریشیان، ئەویتریشیان وابزانم تۆ بوویت، براکەم ڕوخسارت، قلافەتت، جبەکەت، کلاوەکەت، هەر تەواوێك ئاوهایی بوون! براکەم ئەدی تۆ کێیت؟ خودا ئێمەی یەکانگیر کردووە!"

فرانسیکۆس وەڵامیدایەوە:" من ناوم فرانسیسکۆسەو خەڵکی ئاسیزییم، بەڵام بەهەژارە چکۆڵەو گاڵتەگێڕەکەی خوداش بانگمدەکەن، ئەدی تۆ؟"

وایگوت و جێگەی بۆ ئەو ڕێبوارە کردەوە تا دانیشێ.

-" من قەشەیەکی خەڵکی ئیسپانیام، لەوسەری دونیاوە هاتووم تا داوا لە پاپا بکەم مۆڵەتم بداتێ فیرقەیەك ڕۆنێم تا دژی مورتەدو کافران بجەنگم. من ناوم دۆمینیۆسە."

- " منیش داوام لە پاپا کرد مۆڵەتم بدات فیرقەیەك ڕۆنێم و وەعز بدەم."

- " برا فرانسیسکۆس وەعزی چیی؟"

- " هەژاریی تەواوەتیی و ئەڤینی تەواوەتیی برا دۆمینیۆس."

- " ئەدی چما ناخوازیت لە هەموو گوندێکدا ئاگرێك بکەیتەوەو مورتەدو گوناهبارو کافران بسوتێنیت؟"

فرانسیسکۆس لەرز دایگرت و بەحیرسەوە گوتی:" نا، نا، گەر من گوناهباران بکوژم، گوناهم نەکوشتووە. من ناخوازم دژی شەڕانگێزان و کافران جەنگ هەڵایسێنم، بەڵکو دەخوازم وەعزی ئەڤین و یەکێتیی و برایەتیی نێوان هەموو خەڵکیی بدەم. ببوورە برا دۆمینیۆس، ئەوە ڕێگەی منە!"

قەشەی سپیی پۆش بە تورەیی گوتی:" ڕەگی ئینسان شەڕانگێزییە، بونیام شەڕانگێزو فێڵبازەو زارۆکی شەیتانە. ئەو میهرەبانییەی تۆ باسی دەکەیت داد نادا، بەڵکو زەبرو زەنگ پێویستە. گەر جەستە ڕێگرە، ئەوا با وێرانکرێ تا ڕۆح ئازاد بێ. من دەخوازم ئاگرێك لە ئیسپانیا بکەمەوەو

لێگەڕێم ڕۆحەکان هەڵگژێن بەرەو بەهەشت، لێگەڕێم ڕۆحەکان عەرد لەژێر خۆیانەوە جێبێڵن و جەستەش بۆ خۆی ببێتە خۆڵەمێش، سینیزا یا نادا! سینیزا یا نادا!"* ئەوجا قەشە کەوتە هاوارو مشت گرمۆڵە کردن:" خۆڵەمێش و هیچیتر نا!"

- " ئەڤین!"

- " زەبرو زەنگ!"

- " بەزەیی!"

- " برا فرانسیسکۆس، ژیان پیاسە نییە، ژیان ئەوە نییە قۆڵ لە قۆڵدا بڕۆیت و سترانی ئەڤین بچڕیت، بەڵکو ژیان جەنگە، ماندووییە، زەبروزەنگە! چییە؟ خۆر کەوتووە؟ دەی کەواتە ڕابە، ئاو لە بیرەکە هەڵگۆزەو بیخۆرەوە، گەر دەتەوێ شەڕ لە ناوبەریت، ئەوا بکێشە بەسەری شەڕانگێزییدا، کە مردیت تەورێك لەگەڵ خۆتا ببە تا دەرگای بەهەشتی پێ بشکێنیت، گەر ویستت بچیتە بەهەشت، ئەوا بزانە کە بەهەشت کلیلی نییە، دەرکەوانی نییە، بەڵکو تەور کلیلی

---

*واتە خۆڵەمێش و هیچیتر نا. (وەرگێڕی سوێدی)

بەهەشتە. تۆ ئەی قەشەی فەقیر، ئاوها بە ترسەوە سەیرم مەکە. کتێبی پیرۆزییش دەڵێ: (ئەوانەی بەهێزن، سەر بەمەملەکەتی بەهەشتن!)

فرانسیسکۆس هەناسەیەکی هەڵکێشا.

گوتی:" من نەمزانیوە زەبرو زەنگ لەخوداوەیە. تۆ خەیاڵم بەرفەراوان دەکەیت، بەڵام دڵم بەربەرەکانی دەکاو هاواردەکا: ئەڤین! ئەڤین! ئاخر براکەم کێ دەزانێ، ڕەنگە ئێمە لە ناکاوێکڕا لەڕێگە جیاوازەکانی ئەو خەرەندەدا یەکبگرینەوە، ئەو ڕێگەیەی کە دەچێتەوە لای خودا!"

قەشە گوتی:" خودا بکا. بەڵام من دەترسم تۆ مەڕێك بیت و کەوتبیتە ناو گەلە مرۆڤی گورگەوەو بەر لەوەی بگەیتە ترۆپکی خەرەند هەڵتلووشن. ببوورە ڕاشکاوانە لەگەڵتا دەئاخڤم. تۆ هەست بە ئەڤین دەکەیت، بەڵام ئەوە بەس نییە، دەبێت فێربیت کە ڕقیش لە خوداوەیەو ئەویش لەخزمەتی خودادا ڕاوەستاوە. لەم زەمەنەشدا کە ئێمەی تێدادەژین و لە دونیایەکی وەك ئەمەی ئێستادا، ڕق زۆر لەوە زیاتر خزمەت دەکا وەك ئەوەی ئەڤین دەیکا!"

- " برا دۆمینیۆس من تەنێ ڕقم لە شەیتانە!" بەڵام هەر کە فرانسیسکۆس ئەو قسەیەی کرد ڕاچڵەکی، وەك ئەوەی ترسا بێت کە قسەیەکی زۆر خەراپی کردبێ.

بۆیە یەکسەر گوتی:" نا، نا، ڕقیشم لەو نییە، زۆر جاران سەر دەنێمە سەر عەردو لە خودا دەپاڕێمەوە لەو برا گومڕایەشمان ببووری!"

- " لە کێ؟"

- " لە شەیتان، برا دۆمینیۆس!"

برا دۆمینیۆس پێکەنی.

گوتی:" تۆ ئەی مەڕی خودا، گەر بمتوانیبا هەڵبژێرم، ئەوا ئەوەم هەڵدەبژارد کە ببوومایەتە شێری خودا، ئاخر مەڕو شێر بەیەکەوە ڕێناکەن. خوداحافیز!"

وایگوت و هەستایە سەرپا تا بڕوا.

- " خودا حافیز برا دۆمینیۆس، مەڕو شێر، ئەڤین و زەبروزەنگ، ڕوناکیی و ئاگر، میهرەبان و شەڕانگێز یەکێکن، دەزانیت هەموو ئەوانە بۆ سەر خەرەندی هەمان چیا، چیای خودا هەڵدەگژێن، بەڵام ئەوان خۆیان ئەمە

نازانن. به دڵنیاییەوە ڕق ئەمە نازانێ، بەڵام هەڵبەت ئەڤین دەیزانێ، دەشمەوێ براکەم کەوا ئێستا دەڕۆیت، نهێنییەکی خۆشت لەلا بدرکێنم: ڕۆژێکیان هەمووان لەو ترۆپکە بەیەك دەگەن کە خودای بە ئامێزی کراوەوە لێڕاوەستاوە. تۆ ئەی شێری خودا، دەشێ بە بەخشندەیی خودا، من و تۆیش لەسەر ئەو ترۆپکە یەکانگیر ببین، بەڵام تۆ دەبێ ئەوکاتە مەڕەکەیت نەخواردبێ!"

فرانسیسکۆس پێکەنی و دەستی خوداحافیزیی بۆ قەشەی ئاگریین ڕاوەشاند.

ئێمە تەماشای قەشەی سپیی پۆشمان دەکرد کە لە هەوادا دەشەکایەوەو لای کەناری ڕووبارەکەوە دیارنەما. فرانسیسکۆس لای بۆ کردمەوەو زەردەخەنەیەکی بەرینی هاتێ. گوتی :

- " برا دۆمینیۆس دەخوازێ هەڵمانلوشێ. ئەو نازانێ چما ئاخر چۆناوچۆنیی بزانێت کە ڕۆژی مەزن دێ و ئیدی مەڕو گورگ یەکانگیری یەکدی دەبن."

*

سەرم بەسەر دەسنووسەکەدا شۆڕکردۆتەوەو دەنووسم، بۆ ساتێك لەنووسین ڕادەوەستم و پشوویەك دەدەم، پەڕەموچەکە دەکەم بەلا گویَ چرچۆڵەکەمەوە، چاوانم لێکدەنێم و بیر لەو هەموو ڕۆژو شەوانەی ئەو شارە پیرۆزە دەکەمەوە. کلێساکانم بیردێنەوە، ئەسقەفەکانم بیردێنەوە کە مەراسیمی نوێژیان بەڕێوەدەبرد، منالأنی دەسبژێر کە گۆرانییان بۆ خودا دەچڕی، ئەو خۆرەم بیردێتەوە کە لەناوجەرگەی ئاسماندا ڕادەوەستاو دەیبرژاندین و ئەو ڕۆژەم بیردێتەوە کە شەستەبارانێکی ترسناك ئەو عەردە بەخۆر وشکهەڵگەڕاوەو دڵی ئێمەی نوقوومکرد. بیرمدیَ فرانسیسکۆس لەژێر دەروازەی کلێسای قەدیسە پیرۆزەکاندا لەپاڵما ڕاوەستابوو، بە نەشوەوە چاوانی زەقکردبوونەوەو لە بارانەکەی دەنۆڕی، کەپووی دەلەری و بۆنی ئەرزی هەڵدەمژت، بۆن لە خاکەوە دەڕژاو فرمێسکی ئارام و شادییش لە چاوانی ئەوەوە.

پێیگوتم:" برا لیۆن، ئاسمان یەکانگیریی ئەرز دەبیَ، خودا یەکانگیریی ڕۆحی ئینسان دەبیَ، هەستت نەکردووە چۆن لە

ئەرزی ناوەوەترا پیتەکانی ئینجیل وەك دەنکە جۆ ئاو دەخۆنەوەو چرۆ دەکەن؟ من هەستدەکەم چۆن ناوەوەم پڕ دەبێ لە سەوزایی و زەینم تژیی دەبێ لە گوڵە خەشخاش."

ئیدی ڕۆژێك، دوای ئازارو دڵەڕاوکێیەکی زۆر، قانوننامەکەمان بە پاپا مۆرکرد، مۆرە گەورەکەی پاپا و دوو کلیلی گەورەش کە بە پەتێکی ئاوریشمیی بەژێر قانوننامەکەوە گرێدرابوو. بیرمدێتەوە چۆناوچۆنیی وەك سەرخۆش ڕامانکرد بۆ بەردەم کلێسای گەورەی لاتێران و دوو قۆڵیی کەوتینە هەڵبەزو دابەزو سەما، فرانسیسکۆس وەك شوان پەنجەی نایە زاری و فیکەیەکی بۆ پەزە نەبینراوەکانی کێشا.

وەی خودایە چ شادومانییەك بوو، وەی خودایە دڵی ئینسان چ هێزێکی تێدایە بۆ خولْقاندنی نەغمە لەهەوای بەتاڵ! بە فرانسیسکۆسم گوت:" ئەمەیە بەهەشت، مەسیح ڕاستیگوتووە کە مەملەکەتی ئاسمان وا لەناوەوەی خۆماندا. نە برسێتیی هەیەو نەتینوێتیی و نە کۆست، تەنها دڵی ئینسان هەیە!"

ئەوکاتەی ئێمە لەوێدا سەمامان دەکردو فیکەمان دەکێشا، خانمێکی دەوڵەمەندی جحێڵ، هات نزیکمانبۆوەو بە پێکەنینەوە پرسیی:

- " ئەوە چیتانە قەشەیینە؟ کێ شەرابی دەرخوارد داون و سەرخۆشی کردوون؟"

فرانسیسکۆس بەچەپڵە لێدانەوە وەڵامیدایەوە:" خودا! لە بەرمیلە پڕ لەشەرابەکانی سەرخۆشیکردووین. وەرەو تۆیش لێیبخۆرەوە!"

- " ئێوە خەڵکی کوێن؟"

- " هیچ شوێنێك!"

- " ئەی نیازتانە بەرەو کوێ بڕۆن؟"

- " بەرەو لای خودا. لە نێوان ڕێگەی هیچ شوێنێك و خودادا ئێمە سەما دەکەین و دەگرین!"

پێکەنینەکەی سەرلێوی خانمی جحێڵ کوژایەوە. بەدەستی ڕاستی لاگەردنە ڕووتەکەی شاردەوەو هەناسەیەکی هەڵکێشا. گوتی:" چما لەبەر ئەوە ئێمە لەدایکبووین؟"

- " بەڵێ لەبەر ئەوە، بۆ ئەوەی سەما بکەین و بگرین و بچین بۆ لای خودا!"

- " من ناوم (گیاکۆمینایە) و ژنی جەنابی (گراتیانۆ فرانگیپانیس) م، بە ڕادەیەك لە ژیانمدا بەختەوەرم کە شەرم دەکەم و بە ڕادەیەك ژیانم بێخەمە کە دەمترسێنێ. ئێستا ناتوانم لەبەردەمی ئەم هەموو خەڵکەدا قسانت بۆ بکەم. گەر حەزدەکەیت وەرە ماڵەوە بۆ لام!"

وایگوت و ڕۆیشت، ئێمەیش بە دوایدا.

کێ دەیگوت ئەم خانمە شۆخە، دوای خوشکە کلارا، دەبێتە بەوەفاترین و خۆشەویستترین پەیڕەوکارانی فرانسیسکۆس! کێ دەیگوت بەختەوەریی بەلێشاو، ڕۆحێکی میهرەبان و نەجیب بەرەو لەخاچدان و فرمێسك کێشدەکا.

کاتێ بەرەو ماڵە خۆشەکەی دەڕۆیشتین، گیاکۆمینا پێیگوتین: " شەرمدەکەم هەموو شتێکم هەیەو ژنانێکی زۆریش نییانە. ئاخر ئەمە دادوەرانە نییە، دادوەرانە نییە! گەر خودا دادوەرە، ئەوا لێی بپاڕێرەوە تووشی بەڵایەکی گەورەمکا. گەر ئازاد بام، ئەوا بەپای پەتیی بە شەقامەکاندا

دەگەڕام و دەرگا بە دەرگا سوالّم دەکرد، بەڵام چبکەم، منالّ و مێردم هەن و بەستراومەتەوە!"

فرانسیسکۆس بەستایشەوە لێی دەنۆڕی.

- " تۆ ڕۆحێکی میهرەبان و میزاجێکی پیاوانەت هەیە. ڕێمبدە بە برا بانگتکەم نەك خوشکە گیاکۆمینا. برا گیاکۆمینا دگان بەخۆتا بگرە، ئەو ڕۆژە هەر دێ ئازاد بیت و بەپای پەتی برۆیت و سوالّ بکەیت. خودا گەورەیە، بەزەیی بەژناندا دێتەوەو ڕوحمت پێدەکا. هەمدیس یەکتر دەبینینەوە!"

- " کەنگێ؟ لە کوێ؟"

- " برا گیاکۆمینا، ڕۆحێك لە ناوەوەمڕا پێمدەڵێ، لە ساتەوەختی ترسناکی مەرگدا!"

دەستی هەڵبڕی و بەرەکەتیداو هەمدیس گوتی:" یەکتر دەبینینەوە!"

هەر کە لەماڵە خۆشەکەی گیاکۆمینا هاتینە دەرێ و ڕێی گەڕانەوەمان گرتەبەر، یەکسەر پێمگوت:" برا فرانسیسکۆس

بۆچیی لە بارەی مەرگەوە دووایت؟ نەفرەتیی لێبێ، خۆ ئێمە هێشتا کاری ڕۆژانەمان لەسەر ئەرز تەواو نەکردووە."

فرانسیسکۆس سەری ڕاوەشاند.

- " برا لیۆن، ئەو کاتەی سەمام دەکردو فیکەم دەکێشاو پێموابوو کە بە بەرزترین ترۆپکی شادومانیی و خۆشبەختییەوەم، فریشتەی تاریك لە ئاسمانەوە دابەزی. من ئیشارەتم بۆ کردو پێیمگوت :(برا مەرگ، چاوەڕێکە، نەختێکیتر چاوەڕێکە!) ئەویش زەردەخەنەیەکی هاتێ و لە بۆشاییدا ڕاوەستا. برا لیۆن ئارامبە! من لە ساتی خۆیدا دەمرم، نە پێشترو نە پاشتر!"

بەرەو باکوور کەوتینە ڕێ و تۆزو خۆڵی ڕۆمامان لە پێوپلمان تەکاند، وەك ئەسپێك دەڕۆیشتین کە دەیەوێ بۆ ئاخوڕەکەی بگەڕێتەوە. ناو بەناو ئاوێکمان دەبینی و لاماندەدا، سەرمان دادەنەواندو ئاومان دەخواردەوە، ئەوجا لەسەر بەردێك دادەنیشتین و دوور دوور لە ئاسیزییمان دەنۆڕی. چەندێك نزیکتر کەوتبایناینەوە، زیاتر ڕوخساری فرنسیسکۆس تاریکدادەهات و بە زەحمەت زاری بۆ

هەڵدەهاتەوەو دەیتوانی بدوێ، تەنها ئەو کاتە نەبێ کە منالێکمان دەبینی، یان گوڵە کێویلەیەکی جوانمان دەبینیی، یاخود تەیرێك کە بەسەر پەلکی درەختێکەوە نیشتبۆوەو گۆرانیی دەچڕیی، تەنێ لەو ساتانەدا ڕوخساری فرانسیسکۆس ڕووناکدەبۆوە.

جارێکیان پێیگوتم:" برا لیۆن تا منداڵ و گوڵ و تەیر لە دونیادا هەبن، چ پێویست ناکا بترسیت، هەموو شتێك بە باشیی بەڕێوە دەچێ!"

هەر ڕۆیشتین و ڕۆیشتین، پێوپلمان پۆشراوبوو بە برین و خوێنیان لێدەچۆڕاو ئیدی نەیاندەتوانی جەستە هەڵگرن، ئێمە برسیی و بە شەوانیش لە سەرمادا دەتەزین. من خەیاڵمکردەوەو لێوم لستەوەو لەدڵی خۆدا گوتم:" ئای ئێستا مەڕێکی سوورەوەکراومان لەسەر سینیيەك و بوتڵێك شەرابمان هەبوایەو نوێنێکی گەرمیش تێیدا ڕاکشاینایە! ئەوسا بە چ ئارەزوویەکەوە دەکەوتمە ستایشکردنی خودا!" بێهودە سەرم ڕادەوەشاند تا هەواو هەوەسی لەو جۆرە، سینیی و قاپ و

نوێن لە خۆم دوورخەمەوە کە هەمیشە دەهاتنەوە وێزەم و لە هەوادا دەستیان بۆ ڕادەوەشاندم.

فرانسیسکۆس مەزەندەی خەیاڵاتەکانمی کردو بەزەیی پێمداهاتەوە، بە میهرەبانیی دەستی نایە سەر شانم.

- "برا لیۆنی ئازیز، نازانم بۆچیی هەر ئەلعان زاهیدێکی گەلێك گەورەم هاتەوە یاد کە جارێکیان قسەیەکی پێگوتم هەرگیز لە بیرمناچێتەوە، حەزدەکەیت گوێت لە قسەکەی بێت؟"

من بەشەرمەوە چاوم داگرت، ترسام نەبادا سینیی و بوتڵە شەراب و نوێنەکە ببینێ.

گوتم:" بەڵێ، گوێم لێتە."

- " ڕۆژێکیان ڕێبوارێك ئەو زاهیدەی بینی هەناسە هەڵدەکێشێ، لێیپرسیی:

(ئەی پیاوی پیرۆزی خودا، بەدوای چییدا وێڵیت و بۆچیی هەناسە هەڵدەکێشیت؟)

زاهید وەڵامیدایەوە: کوڕەکەم بەدوای پەرداخێك ئاوی سازگاردا وێڵم.

- جا ئەوە شتێکی هاسانە، شەوانە گۆزەیەك لە دەرەوە دانێ، بەیانی کە هەستایت لە خەو ئاوەکەی سازگار دەبێ!

- کوڕەکەم جارێکیان ئاوهامکرد، بەڵام شەوەکەی خەونێکم بینی، لە خەونەکەمدا لەبەر بەهەشت ڕاوەستابووم و لە دەرگاکەیم دەدا، یەکێك لەو دیوەوە گوتی: تۆ کێیت؟ من گوتم: ئەوە منم، ناوم (پاچۆمیۆس)ەو خەڵکی (سێبیس) م. دەنگەکە گوتی: بەڕێی خۆتا بڕۆ، بەهەشت بۆ ئەو کەسانەیە کە شەوانە گۆزە لە دەرەوە دانانێن تا هێند سازگار بێ بۆ خواردنەوە دەسبدا!

خۆمدا بەسەر پای فرانسیسکۆسدا.

- " بمبوورە برا فرانسیسکۆس، من هێشتا نەمتوانیوە جەستە ببەزێنم، ئاخر برسیمەو ماندووم و سەرمامە، تۆ بۆ هەر شوێنێك بڕۆیت، منیش دێم، بەڵام هەموو کاتێك خەیاڵم بە شوێنتەوە نییە، بەڵکو لاساریی دەیگرێ و بەربەرەکانیی دەنوێنێ. من لەبەردەم بەهەشتا ڕاوەستاوم بەڵام دەرگاکەی ناکرێتەوە!"

- " برا لیۆن متمانەت بەخۆت لەق نەبێ، گەر شەیتان زۆری بۆ هێنایت مەترسە، دەرگای بەهەشت دەکرێتەوەو ئەوسا هەردووکتان بەیەکەوە دەچنە بەهەشت!"

فرانسیسکۆس وایگوت و دەستی نەوازشی بەسەرمدا هێنا.

- " چما شەیتانیش ڕێگەی دەدرێ بچێتە بەهەشت؟ برا فرانسیسکۆس لە کوێوە دەزانیت؟"

- " برا لیۆن بەدڵمدا هەست بەوە دەکەم، ئاخر دڵم کراوەیەو پێشوازیی لەهەموو شتێك دەکا، بەدڵنیاییەوە بەهەشتیش هەر ئاوهایە!"

❊

گەیشتینە شارۆچکەیەك کە کەوتبووە شوێنێکی بەرزو چەپەکی چیایەکی بڵندەوە، بە ترۆپکی چیاکەوە، قەڵاو بورج هەبوون بەدوو ئالای بەرزەوە، لەوێدا خاوەنی قەڵاکە لەگەڵ بازەکانیدا دەژیا، بە بناری چیاکەشەوە، شار ڕاکشابوو

بەڕەزو دارزەیتوونەکانییەوە، بەخانووە چکۆڵەو هەژارانەکەیەوە کە باران و زەمەن و هەتاو وێرانیکردبوون، فرانسیسکۆس بەزەیی پێمدا دەهاتەوە.

گوتی:" سێ ڕۆژان لێرە دەمێنینەوەو دەحەوێینەوە، لە نێو دار زەیتونەکانەوە دەیرێکی چکۆڵە دەبینم، برا لیۆن خودا بەزەیی پێتدا هاتەوە!"

چووینە شارۆچکەکەوە، کرێکاران لە کارەکانیان دەگەڕانەوە، خۆر خەریکبوو ئاوادەبوو. لە باخچەی کڵێسایەکی وێراندا دانیشتین، چواردەورمان درەختی سەروو بوو، پەرژینەکە بۆنی دەپرژاند. لە ناوەڕاستا دارچنارێك هەڵکشابوو بەگەڵای سەوزی تۆخی تازە پشکوتووەوەو تۆزێکیش لەولا چنارەکەوە ئاوی کانییەك پرشنگیدەدا. فرانسیسکۆس لەچوار دەوری خۆی ڕووانی و هەناسەیەکی قووڵی هەڵمژت.

گوتی:" برا لیۆن هەڵبەت ئەمە بەهەشتە، ئیدی سەرەوەی بۆ مەگەڕێ، ئەمە بۆ ڕۆحی ئینسان بەسە، ئەوپەڕی بەسە!"

چریکەی تەیرەکان سەریان بەفرانسیسکۆس هەڵبڕی، پۆلێك چۆلەکە لەنێو هێلانەکەیان لەسەر دارچنارەکە نیشتنەوە تا شەو لەوێدا بەسەر بەرن، بەرلەوەی بخزێنە هێلانە چکۆڵەکانیان و سەریان بنێنە نێو سینگە پەڕنەکانیانەوەو بنوون، لەسەر پەلکی درەختەکە نیشتنەوە، پاشان دابەزینە خوارەوە بۆ حەوشەو شادومانانە کەوتنە جریوە جریو.

فرانسیسکۆس بە ئەسپایی بەرەو لای کانییەکە چوو کە لەوێدا چۆلەکەکان کۆببوونەوە، دەستی سلاّوی بۆ هەڵبڕین.

گوتی:" برا لیۆن، ئارامبە، مەجووڵێ نەبا بیانتارێنیت، من چ خواردنێکم نییە بیاندەمێ، لەبەرئەوە پەیڤی خودایان دەدەمێ، ئیدی بەدەم گوێڕادێرانەوە دەچنە بەهەشت."

ئەوجا ڕوویکردە تەیرەکان، دانەوێوەو بە ئامێزێکی کراوەوە کەوتە قسان:

- " برا تەیرەکانم، خودا وەك باوکی تەیرو مرۆڤەکان، ئەنگۆی زۆر خۆشدەوێ و ئەنگۆ خۆشتان ئەمە دەزانن. هەر لەبەر ئەوەشە کە لەگەڵ خواردنەوەی هەر قومە ئاوێکدا،

سەرە چکۆڵەکانتان هەڵدەبڕن و سوپاسی دەکەن، بەیانیانیش کاتێ هەتاو لەسینگتان دەدا، ئەوسا تژیی دەکەن بە ستران و لەم چڵەوە دەفڕن بۆ ئەو چڵ و ستایشی خودا دەکەن کە هەتاوی ناردووەو ئەو درەختە سەوزانەی ناردووەو گۆرانیی ناردووە. ئێوە بەرز بەرز بە ئاسماندا دەفڕن تا زیاتر لێینزیك ببنەوەو دەنگتان ببیەت!"

فرانسیسکۆس دەدواو پۆلێك کۆتر کە گوێیان لەدەنگە بەسۆزەکەی بوو دابەزین و بە دەوری پای فرانسیسکۆسدا نیشتنەوە، کۆترێکی چکۆڵەشیان بەرزبۆوەو گماندی و لەسەر شانی ڕاستی نیشتەوە. فرانسیسکۆس زیاتر خۆی چەماندەوەو جبەکەشی وەك باڵ دەشەکاندەوەو دەنگیشی وەکی دەنگی بولبوول دەژنەفترا، پێدەچوو بیەوێ ببێتە تەیر، ببێتە چۆلەکەیەکی گەورە کە حەزدەکا لەگەڵ خودادا یەکانگیر ببێ.

- " برا چۆلەکەو کۆترەکانم، بیر لە هەموو ئەو شتە باشانە بکەنەوە کە خودا پێیبەخشیون، خودا باڵی پێبەخشیون تا بە ئاسماندا سەفەری پێبکەن، پەڕی

پێبەخشیون تا زستانان سەرماتان نەبێ و جۆرەها خواردنیشی بۆ هەڵداونەتە سەر عەردو سەر درەختەکان تا برسیتان نەبێ!"

ئەوجا پەڕەسێلکەکان هاتن و بەڕیز بەرامبەر ئێمە لەسەر پەرژین و سەربانی کلێساکە نیشتنەوە. باڵیان لێکدەداو ملیان درێژ دەکردو گوێیان ڕادەدێرا. فرانسیسکۆس ڕووی تێکردن و سڵاوی لێکردن.

- " بەخێرهاتن برا پەڕەسێلکەکانمان کەهەموو ساڵێك لەسەر باڵە شمشێرییەکانتان بەهار دێنن. هێشتا دونیا ساردەو باران دەبارێ و خۆریش ڕووت و هەژار، کەچیی ئێوە هەستدەکەن دڵتان گەرمەو تژییە بەهاوین، لەسەر گوێسوانەی بە خشت ڕۆنراوی پۆشراو بە بەفری خانووەکان دەنیشنەوە، لەم چڵی ڕووتەوە دەفڕن بۆ ئەو چڵی ڕووت و بە دەنووکە تیژەکانتان دەنووك لەزستان دەدەن تا هەرچیی زووە بە ڕێگەی خۆیدا بڕوا. کە ڕۆژی ئاخیرەتیش دێ برا پەڕەسێلکەکانم، ئێوە بەر لە تەیرەکانی ترو بەر لە مەلایکەتە شەیپوور بە دەستەکان دەفڕن بۆ قەبرسانەکان و

دەنووك لە كێڵەكان دەدەن و گۆرانیی زیندووبوونەوە دەچڕن، ئیدی مردووەكان گوێیان لێتاندەبێ و گوڵە بەیبوونی سەر گۆڕەكانیان لەخۆیان دەتەكێنن و هەڵدەسنە سەرپێ تا سڵاو لەو بەهارە نەمرە بكەن!"

پەڕەسێلكەكان بەشادومانیی باڵەكانیان لێكدەداو كۆترەكان دەیانگماندو چۆلەكەكانیش لێی نزیكببوونەوەو نەرم و ئارام دەنووكیان لە جبەكەی دەدا. فرانسیسكۆس دەستی بەسەریاندا هێنا، خاچی كێشاو بەرەكەتیدان. پاشان دەستی بە هەر چوار لادا بۆ ڕاوەشاندن و خوداحافیزیی لێكردن و گوتی :

- " برا چۆلەكەو كۆترو پەڕەسێلكەكان، ئیتر وا ئێوارەیەو بچن بۆ خۆتان بحەوێنەوە. گەر خودا سۆز بفەرموێ و هەندێ خەونتان پێببەخشێ، ئەوا ڕەنگە ئەمشەو خەون بە خاتوونی پیرۆزی پەڕەسێلكەكانەوە ببینن كە وەك پەڕەسێلكەیەكی گەورە بەسەر هێلانەكانتاندا دەفڕێ."

كاتێك فرانسیسكۆس دەدوا، سوارێك بەوێدا تێپەڕی، ئەو سوارەیە قەشەیەكی بینی كە لەگەڵ تەیردا دەدوێ، ڕاوەستاو

دایە قاقای پێکەنین. وی بەگزادەیەکی تەمەن مام ناوەندیی بوو، خاوەن کەپوویەکی ئەستوورو ناقۆڵاو لچ و لێویکی شۆڕو شەهوانیی، جلکێکی ڕەنگاوڕەنگی لەبەرداو تاجێکی گەڵای داردێمشتی بە سەرەوە بوو، زنجیرێکی ئاڵتونی ئاڵاندبوو لە ناوقەدییەوە کە مەیمونێکی چکۆڵەی ئاوریشمینی وەك نوشتەی بەخت پێوەبوو، بلوێرێکییشی بە شانیدا کردبوو.

کۆمەڵێك کوڕو کچ لەدوایەوە دەڕۆیشتن کە تاجی لاولاوو گوڵیان بەسەرەوە بوو. هەر کە پێشەواکەیان بینی ڕاوەستا، ئەوانیش ڕاوەستان و دایان لە قاقای پێکەنین. ڕوخساری کابرای سوارە پرشنگیدەداو دوا تیشکی خۆر لێیدەداو قژی وەك کلْپە زەرد هەڵگەڕاندبوو. من خۆم بەسەر پەرژینەکەدا چەماندەوەو ئاماژەیەکم بۆ یەکێك لە کوڕەکان کردو ئەویش نزیکبۆوە.

لێیمپرسیی:" ئەو جەنابە، ئەو سوارەیە کێیە؟ لە پادشا دەچێ!"

وەڵامیدامەوە:" ئەوە جەنابی (گیویلێلمۆ دیڤینی)، پادشای سترانە، چما هیچت لە بارەیەوە نەبیستووە؟ وی لە ڕۆماوە

هاتووه، لەوێ لە (کاپیتۆلیۆم) تاجی گەڵا داردێمشتی لەسەر نراوەو نازناوی پادشای سترانی پێ بەخشراوە!"

- " سترانەکانی باسی چ دەکەن؟"

- " باسی ئەڤین، قەشە باسی ئەڤین، چما ناوبانگیی گۆرانییەکانیت بەرگوێ نەکەوتووە؟"

وایگوت و دایە قاقای پێکەنین و بۆ لای هاوڕێکانی گەڕایەوە.

هەنووکە کۆترەکان هاتبوون و پاشان پەڕەسێلکەکان، سوارەیش بێجووڵە ڕاوەستاو گوێڕادێرا. بۆ ساتێك ڕاچڵەکی و ڕوویکردە هاودەمەکانی کە دابوویان لە قاقای پێکەنین.

بە توڕەیی هاواریلێکردن: " بێدەنگ بن!"

ئیدی فرانسیسکۆس شەوباشی کردبوو لە تەیرەکان و لەوەدا بوو بە حەوشەکەدا بچێتە دەرێ، بەڵام سوارە لە ئەسپەکەی بازێکیداو کەوت بەسەر پای فرانسیسکۆسدا.

پێوپلە خوێناوییەکەی فرانسیسکۆسی ماچکردو گوتی:" من کوێر ببووم و وا ئەلعان بیناییم بۆ گەڕایەوە، من مردبووم و وا هەنووکە هەمدیس ژیانم تێهاتەوە، هەڵمگرەوە،

لەم دونیایە دەرمبێنەو ڕۆحم قووتارکە! بەدرێژایی ژیانم هەر سەرقاڵی گۆرانیی گوتن و شەراب و ژن بووم، ئیتر ئەوانە با بەس بن و تەواو، لەگەڵ خۆتا ببەو لێگەڕێ با ستران بۆ خودا بچڕم! من ناوم (گیویلێلمۆ دیڤینی) یە و هەر ئێستا ئەو خەڵکە شێتە تاجیان لەسەر نام و نازناوی پادشای سترانیان پێبەخشیم!"

وایگوت و تاجەکەی لەسەری داگرت، گەڵا دێمشتەکانی هەڵپڕواندو لە ئەرزەکەدا ورد وردی کردن.

گوتی:" وا ئیدی ئارامبوومەوە، هەروا جلکە ڕەنگاوڕەنگەکانیشم دادەکەنم، باوکی پیرۆز جبەیەکی قەشەییم بدەرێ، ئەم زنجیرە زێڕەش لە خۆم دەکەمەوە، گوریسێکی گرێدراوم بدەرێ!"

فرانسیسکۆس دانەوێوە، هەڵیساندە سەر پا و نێوچەوانی ماچکرد.

- " برا ئیرێنیۆ* هەستە سەرپێ، براکەم من بەو ناوە بانگت دەکەم، لەبەر ئەوەی تۆ لەم ساتەوە چوویتەتە نێو ئارامیی خوداوە. من نێوچەوانت ماچدەکەم کە هێشتا پڕە لە گۆرانیی، تا ئێستا تۆ گۆرانیت لەبارەی دونیاوە گوتووە، لەمەولا گۆرانیی لەبارەی کەسێکەوە دەچڕیت کە دونیای خولّقاندووە. بلوێرەکەت با پێبێ و ئەویش بۆ خزمەتی خودا بەکاربێنە. براکەم ئیرێنیۆ، دەبێ بزانیت کاتێك ساتەوەختی مەزنیش دێ، تۆ هەر بە بلوێرەکەی شانتەوە دەچیتە بەهەشت و مەلایکەتەکانت لێکۆدەبنەوە تا فێری گۆرانییەکانی خۆتیانکەیت."

کوڕو کیژەکان کەوتنە کۆکردنەوەی گەڵا دێمشتەکانی سەر ئەرزەکەو سەیری ئەو گۆرانیبێژە بەناوبانگەیان دەکردو نەیاندەزانی چما ئەوە سوعبەتێکی نوێیەتی یاخود هەر بەڕاستیی سەری لێشێواوەو دەیەوێ ببێتە قەشە.

بەڵام برا ئیرێنیۆ ئاوڕی بۆ دانەوەو خوداحافیزیی لێکردن.

---

* بەزوبانی گریکیی واتە ئاشتیی، ئارامیی.(وەرگێڕی سوێدی)

- " خودا حافیز هاوڕێیانی ئەو ژیانەی پێشووم، ڕێگەی خۆتان بگرنەبەر. ئیدی گیویلیێلمۆ دیڤینی مرد، بڕۆن و لاشەکەی بەخاك بسپێرن، ئەو مەیموونەش بخەنە سەر تابووتەکەی و ئەوجا بینێژن!"

وایگوت و زنجیرە ئاڵتونەکەو مەیموونە ئاوریشمینەکەی بۆ هەڵدان هەمدیس پێیگوتنەوە:" خوداحافیز، ئێمە ئیتر یەکتر نابینینەوە!"

کوڕو کیژەکان بەسەر سوڕماویی بڵاوەیان لێکردو ئیدی ئێمە هەرسێکمان ماینەوە. فرانسیسکۆس لەپێشەوە ڕۆیشت و ئێمەیش بەدوایدا بەرەو ئەو دەیرە چکۆڵەیەی ناو دار زەیتونەکان ملماننا. برا ئیرێنیۆ بەدەمڕێوە سترانی دەچڕیی.

گوتی:" برا فرانسیسکۆس، وەك تەیرێك وەهایە دڵی من، وەکی بولبولێکە کە لەگەڵ تەیرەکانی تردا هاتبوو تا گوێت بۆ ڕادێرێ، دڵم گوێی بۆ ڕادێرایت و ئەوسا دەنووکی بۆ ئاسمان هەڵبڕی و کەوتە چڕینی سترانێکی نوێ."

فرانسیسکۆس پێکەنیی.

گوتی:" من بە شێتێتییەکی نوێوە هاتووم بۆ دونیا، تۆیش بە سترانێکی نوێوە، ستران لەبارەی ئەو شێتێتییە نوێیەوە. برا ئیرێنیۆ من خۆشحاڵم یەکترمان ناسیی، خۆشهاتیت بۆ لامان!"

سێ ڕۆژان لەو دەیرە ماینەوەو حەواینەوە. قەشەکان هەر کە ئێمەیان بینی، لە سەرەتاوە کەمێك بەرامبەرمان شەڕانگێزبوون. فرانسیسکۆس پێدەکەنی، ئیرێنیۆ بلوێرەکەی دەژەندو منیش بە دەنگە قرخنەکەم لەسەر ئاوازی بلوێرەکە گۆرانیم دبێژا.

سەرۆکی دەیرەکە پێیگوتین:" پێتانوایە ئێوە لەکوێن؟ ئێرە دەیرە، ماڵی خودایە!"

- " برای سەرەك دەیر، تۆ پێتوایە دەبێ بە گریانەوە بێینە ماڵی خودا؟ خودا دەڵێ: ئیتر بەسە فرمێسك و شیوەن، من حەزم لەهەناسە هەڵکێشان نییە، ئاخر بە ڕوخساری مۆن خەمین دەبم، من پەرۆشم بۆ ژنەفتنی پێکەنین لەسەر ئەرز!

دەی برا ئیرێنیۆ بلوێرەکەت کۆککە، گۆرانییەك بچڕە تاخودا دڵی گەرمدابێ!"

قەشەکان وردە وردە لێمان کۆبوونەوەو پێمانڕاهاتن، فرانسیسکۆس ئێواران لە حەوشەکەدا کۆی دەکردنەوەو لەبارەی ئەڤین و هەژاریی و بەهەشتەوە قسانی بۆ دەکردن.

پێیگوتن:" پێتانوایە بەهەشت چۆنە؟ پێتانوایە بەهەشت کۆشکێکی گەورەیە بە پێپلیکانەی مەڕمەڕیی و زێڕین و هۆدەی زۆرەوە؟ نا، نا! من شەوێکیان بەهەشتم لەخەونمدا بینی، بەهەشت گوندێکی چکۆڵەی دەورە دراوە بە سەوزەگیا، لە ناوەڕاستی گوندەکەشدا و لە کوختێکی چکۆڵەو هەژارانەو هاکەزاییدا و لەلای بیرە ئاوێکەوە، ڕۆحی ئینسان دانیشتووە کە تەواوێك لە مەریەمی پاکیژە دەچێ ئەو کاتەی شیری خۆی دەداتە خودا ...." فرانسیسکۆس دەدواو شەو تژیی بە ئارامیی باڵی بەسەرماندا دەکێشا، هەوا پڕ دەبوو لەباڵی شین، قەشەگەلیش خەنیی و خۆشحاڵ چاوانیان لێکدەناو خۆیان بە بەهەشتا دەکرد.

دوای سێ ڕۆژ هەمدیس بەرەو باکوور ملی ڕێگەمان گرتەوە بەر، پێدەچوو ڕێگەکەمان کورت بووبێتەوە، چونکە برا ئیرێنیۆ بە درێژایی کات هەر گۆرانیی دەچڕی، تا ئیدی ئێوارەیەکیان قەڵاو بورجەکەی ئاسیزیی ئازیزمان لێوەدیارکەوت، فرانسیسکۆس دەستی هەڵبڕی و شاری بەرەکەتدا.

- " تۆ ئەی شاری ئازیز، شادومانم دەتبینمەوە، خودایە یارمەتیمدە، لێگەڕێ با لە ئارامییدا براکانم ببینمەوە!"

خۆر ئاوابوو کە ئێمە بە شەکەتیی گەیشتینە پۆرتیۆنکولا، فرانسیسکۆس لەپێشەوەو من و ئیرێنیۆش لەدواوە، بە هێواشیی نزیکدەبووینەوە. فرانسیسکۆس ویستی لەناکاوێکڕا خۆی پیشانی براکان بدا، تا بزانێ چ دەکەن، گوێی لێبێ بزانێ چ دەڵێن، بەڵام هەر چەندێك زیاتر نزیکدەبووینەوە، زیاتر دەنگی هاوارو پێکەنینمان دەژنەفت، سەرنجماندا دوکەڵ لە سەربانەکەوە بەرز دەبێتەوە، هەڵبەت برایان ئاگریان کردبۆوە، بۆنی گۆشتی برژاو گەییە کەپوومان، هەڵبەت خەریکی چێشت لێنان بوون. فرانسیسکۆس ڕاوەستا.

لەبەرخۆوە گوتی:" برایان ئاهەنگیان هەیە، گۆشت دەخۆن!"

سوالکەرێکی پیر بەوێدا تێپەڕی، ئەویش لە دوورەوە بۆنی گۆشتەکە گەییبووە کەپووی و بە هەڵەداوان هاتبوو تا بەڵکو بەزەییان پێیدا بێتەوەو پلێکی بەشبدەن.

فرانسیسکۆس پێیگوت:" براکەم، دەتوانیت یارمەتییەکم بدەیت؟ کڵاوەکەت و گۆچانەکەت و تورەکەکەتم بدەرێ، دەڕۆم و سڵاو لەو برایانە دەکەم و دواتر یەکسەر شتەکانت بۆ دەگەڕێنمەوە. ئەم یارمەتییەم بدە خودا پاداشتی خێرت دەداتەوە."

- " ئەرێ تۆ فرانسیسکۆس نیت؟ ئەوەی بە فرانسیسکۆسی ئاسیزیایی بانگی دەکەن؟"

- " بەڵێ براکەم ئەوم."

- " هانێ !"

فرانسیسکۆس کڵاوەکەی کردە سەرو بەسەر گوێیدا دایدایەوە، تورەکەکەی نایە کۆڵ و خۆی بەسەر گۆچانەکەدا نوشتانەوەو لە دەرگای پورتیۆنکولایدا.

بە ناڵەناڵەوە گوتی:" بۆ خاتری ئەڤینی مەسیح، براکانم بۆ خاتری ئەڤینی مەسیح بەزەییەکتان بەم پیرەمێردە نەخۆش و برسییەدا بێتەوە!"

برایان وەڵامیاندایەوە:" پیرەمێرد وەرە ژوورەوە، لای ئاگردانەکەوە دانیشەو بخۆ!"

فرانسیسکۆس بۆ ئەوەی برایان ڕوخساری نەبینن و نەیناسنەوە، کۆمەکۆم چووە ژوورێ و لای ئاگردانەکەوە دانیشت و پشتی کردە برایان. قوتابییەکی جحێڵ قاپێك شۆرباو لەتێك نانی بۆ هێنا، فرانسیسکۆس داهاتەوەو چنگێك خۆڵەمێشی لە ئاگردانەکە دەرهێناو ڕۆیکردە شۆرباکەوەو ئەوجا کەوتە خواردن. برایان دەسوبرد ناسییانەوە، بەڵام کەسیان نەیانوێرا ئەوە ئاشکراکەن، شەرم دایگرتبوون کە ئاوها فرانسیسکۆس لە کاتی خواردنی گۆشت و ئاهەنگ گێڕاندا بەسەریاندا هاتبوو. پارووەکانیان لە

قوڕگیاندا گیرابوو، کەسیان نەیاندەتوانی لەسەر خواردن بەردەوام بن، گرمۆڵە بەدیار دەفرەکانیانەوە دانیشتبوون و چاوەڕێ بوون، دەیانزانی تاوێکیتر گەردەلوول هەڵدەکا.

فرانسیسکۆس دوو دەفر شۆربای خوارد، پاشان دەفرەکانی لەولاوە دانان و ڕوویکردە برایان.

گوتی:" براکانم ببوورن. کاتێك هاتم و ئێوەم بەرامبەر ئەم هەموو خواردنە زۆرە بینی، هیچ باوەڕمنەکرد. لەخۆم پرسیی: چما ئەمانە ئەو برا هەژارانەن کە لەدەرگای ماڵانیان دەداو سواڵیان دەکرد؟ ئەوانەی کە خەڵکیی مەزەندەی دەکرد بەتەقواو قەدیس بن؟ ئەوانەی کە خەڵکیی دەیگوت گەر بچینە فیرقەکەیانەوە، ژیانێکی بێخەم و ئارام دەگوزەرێنین. توو ئەڤینی مەسیح پێمبڵێن، چما ئێوە هەمان برا سادەو ساکارەکانی فرانسیسکۆسی ئاسیزیایی هەژارن؟"

براکان لەوە زیاتر نەیانتوانی خۆیان ڕاگرن، هەندێکیان دایانە قوڵپی گریان، هەندێکیتر بەپێدزکێ و بەترسەوە چوونە دەرێ و دیارنەمان، هەندێکیتریش کەوتنەوە بەسەر پای فرانسیسکۆسداو داوای لێبوردنیان لێکرد. فرانسیسکۆس

دەستی بەنیشانەی خاچ لەسەر سینگی داناو وەك ڕاهاتبوو ئەمجارە باوەشی نەکردەوە تا لە لەئامێزیان بگرێ. ئێلیاس نزیکبۆوە، وی نە گریاو نە داوای لێبوردنیشی کرد.

گوتی:" برا فرانسیسکۆس چییە برایان ناناسیتەوە؟ کاتێك دوور بوویت، ژمارەمان زیاتر بووە، دەستت ڕایەڵکەو بەرەکەتیان بدە!"

بەڵام فرانسیسکۆس بە بێدەنگیی سەری بەسەر سینگیدا شۆڕکردەوە. برایان بەدەوریدا بە ترسەوە لێیان دەنۆڕی.

ئێلیاس هەمدیس گوتی: " برا فرانسیسکۆس، پاپا ت بینی؟ چما قانوننامەکەی مۆر کرد؟"

فرانسیسکۆس دەستی لەسەر سینگی دانا.

- " برا ئیلیاس پەلە مەکە، بە دوو کلیلەکەوە ئەوەتا لێرەدایە، گەر خودا بیکا سبەینێ لەو بارەیەوە قسان‌دەکەین. وەرن ئێستایش با بڕۆین بۆ کلێساو لەخودا بپاڕێینەوە تا ئەویش مۆری خۆی لە قاقزەکان بدا!"

❊

بۆ سبەینێ هەموو برایان لە جێگەیەکی کراوە لە دارستانەکە کۆبووینەوە. ئێلیاس هاتوچۆی دەکردو بەنهێنیی قسانی بۆ دەکردن. قلافەتە کەتەکەی هەمووانی شاردبۆوە، فرانسیسکۆس هێند چکۆڵەو بێنموو بوو کە بەحاڵ لە پاڵ ئێلیاسدا دەبینرا. من هەرگیز، خودایە تۆبە، من هەرگیز ئیلیاسم نەچوو بوو بە دڵدا، ئاخر چاوانی پڕ بوون لە فیزو لە تەماح، ڕۆحی بێزی نەدەهات چ شوێنێك لە پورتیۆنکولا بگرێت بۆ خۆی، بێزی نەدەهات چ ژوورێك لەهەژاریی و ئەڤین بگرێت بۆ خۆی، ئەو حەزی بوو پەلبهاوێ و دونیا بخاتە ژێر رکێفی خۆیەوە، نەك بە میهرەبانیی، بەڵکو بە زەبرو زەنگ و بە سواری ئەسپەوە بچێتە مەملەکەتی ئاسمان. ئەو دەبوو لەگەڵ دۆمینیکۆس، ئەو قەشە ئیسپانیاییە دڵڕەقەدا با نەك لەگەڵ ئەم پیاوە هەژارە ئاسیزیاییەدا. نازانم خودا بۆچی کەسێکی لەو جۆرەی بۆ ناردبووین؟ چما دەبێ مەبەستی نهێنیی خودا لەناردنی پیاوێکی لەو جۆرەدا چ بووبێ؟ بلێی خودا نەیەوێ لێکنەچووەکان یەکانگیرکا؟

ڕۆژێکیان غیرەتمدایە بەر خۆم و بە فرانسیسکۆسم گوت :

- " برا فرانسیسکۆس، برا ئێلیاسم خۆشناوێ. هەموو برایەتییەك یەهودایەکی خۆی هەیە. خودا وەك درۆزنێك بەدرۆم بخاتەوە گەر ئەم پیاوە یەهودای ئێمە نەبێ!"

فرانسیسکۆس وەلامیدایەوە:" برا لیۆن یەهوداش میهرەبانە، ئەویش خزمەتکارێکیتری مەسیحە، گەر خودا لەنێوچەوانی نووسیبێ کە دەبێ خیانەتکا، ئەوا ئەو ئەرکی سەرشانی خۆی بەجێهێناوەو خیانەتیکردووە!"

تاوێك بیریکردەوەو دەنگی نزمکردەوە.

- " تۆ سەربوردەی گورگەکەی (گیوبیۆ) ت لەیادە کە فێر ببوو دەچووە پشتیرەوەو بەرخی دەبرد، ئەو گورگە هەموو شوێنێکی گوندەکەی تێك وپێکدابوو، من بەزەییم بە خەڵکی گوندەکەدا هاتەوەو چووم بۆ دارستان تا بەناوی خودا سوێندی بدەم کە چیتر بەرخ نەفڕێنێ، کە چوومە دارستانەکە هاوارملێکردو هات. دەزانیت چیی وەلامدامەوە؟ گوتی:(فرانسیسکۆس، فرانسیسکۆس نەزمی خودا مەشێوێنە، بەرخ گژوگیا دەخواو گورگیش بەرخ، ئاخر خودا ئاوها ئەمری فەرمووە. بۆچیی؟ مەپرسە بۆچیی، گوێڕایەڵیی خواستی

خودایەو ئیدی لێمگەڕێ با ئازادبم بەرەو پشتیرەکان بچم، کاتێك برسێتیی هێرشم بۆ دێنێ و دەیەوێ گوڕی بەرگرییم تاقیکاتەوە، منیش وەك تۆ ئەی پیاوی قەدیس لەخودا دەپاڕێمەوەو پێیدەڵێم: ئەی باوکی ئێمە کەفەرمانڕەوایی جەنگەڵەکان دەکەیت و ئەمرم پێدەکەیت بەرخ بخۆم، دەی وەعدی خۆت بەجێبێنەو بەرخی ڕۆژانەی خۆمم بدەرێ تا تێر بم و ستایشت بکەم. خودایە تۆ گەورەیت، تۆ کە ئەو هەموو گۆشتە خۆشەی بەرخت خوڵقاندووە، گەر ڕۆژێك مردم، ئەوا ڕێگەمبدە زیندوو ببمەوەو هەروەها ئەمر بفەرموو هەموو ئەو بەرخەکانەیش لەگەڵ مندا زیندوو ببنەوە کە خواردوومن تا جارێکیتریش بیانخۆمەوە.) برا لیۆن، گورگەکە ئاوها وەڵامیدامەوە، ئیدی منیش سەرمداگرت و بە کوێدا چووبووم، هەر بەوێشدا گەڕامەوە. بۆچیی؟ بۆچیی؟ برا لیۆن ئێمە چ بێعارین کە پرسیار دەکەین!"

ئای خۆزیا دڵێکی وەکی ئەوەی فرانسیسکۆسم هەبا کە جێگەی هەموو کەسێکی تێدا دەبۆوەو لە هەموو کەسێك

دەبوورا! ئەمڕۆ (ئێلیاس بۆبارۆنیٚ) دەبینم کە بەگوێی براکاندا دەچپێنیٚ، لە ترس و تووڕەییدا هەڵدەلەرزم.

کاتێك هەموو برایان کۆبوونەوە، فرانسیسکۆس هەستایە سەرپیٚ، وەك ڕاهاتبوو دەستی بەنیشانەی خاچداناو ئارام و هێورو خەمین کەوتە ئاخافتن، ناو بەناو وەك ئەوەی سواڵبکا دەستی بۆ برایان رایەڵدەکرد. بە وشەی ساکار گێڕایەوە کە چۆن ئێمە چووین بۆ ئەو شارە پیرۆزەو چۆن چۆنی باوکی پیرۆزمان بینیوە، گێڕایەوە ئەو چیی پێگوتووەو ئەم چیی وەڵامداوەتەوە، چۆناوچۆنی دانەویوەتەوەو قانوننامەکەی لەبەر پێیدا داناوە. ئیدی دوای سیٚ ڕۆژان پاپا قانوونِنامەکەی مۆرکردووە، هەڵبەت خودا ئەمری پێفەرمووە، تەماشاکەن ئەمەتا! ئەوسا دەسنووسە پیرۆزەکەی لەبەر سینگی دەرهێناو بە هێواشیی کەوتە خوێندنەوەی وشە بە وشەی. برایان هەموو کەوتنە سەر چۆك و گوێیانڕادێرا. کاتیٚ لەخوێندنەوەی بۆوە، دەستی ڕایەڵکردو دوو قسەی تریشی کرد، نا، قسانی نەکرد، بەڵکو دەستی ڕایەڵکردو پاڕایەوە :

- " ئەی خاتونی پیرۆزی هەژاریی ئێمە، ئێمە لەم مەملەکەتەدا کەسیتر شکنابەین، بەجێمانمەهێڵە! لێگەڕێ با هەمیشە هەر برسیی بین و لە سەرمادا بتەزین و شوێنێك نەبێ پاڵی پێوە بدەین!

ئەی خاتوونی پیرۆزی تەهارەتی ئێمە، خواستمان پاکژکەوە، دڵمان پاکژکەوە، هەوای هەناسەدانمان پاکژکەوە! یارمەتیماندە بەسەر شەیتاندا زاڵبین کە وەکی شێرێك بە دەوری پۆرتیۆنکولادا، بەدەوری دڵماندا ماتەماتێتیی!

ئەی خاتوونی پیرۆزی ئەڤینی ئێمە، ئەی کیژە گەورەی خودا، ئەز دەست هەڵدەبڕم و گوێم بۆ ڕادێرە، دڵمان هێند بەرینکە جێگەی هەموو خەڵکیی تێدابێتەوە، خێرەومەندو شەڕانگێز، دڵمان هێند بەرینکە جێگەی هەموو ئاژەڵانی تێدابێتەوە، کێویی و ماڵیی، دڵمان هێند بەرینکە جێگەی هەموو درەختێکی تێدابێتەوە، زڕو بەردار، دڵمان هێند بەرینکە جێگەی هەموو بەردو ڕووبارو زەریایەکی تێدابێتەوە، ئێمە هەمووومان براین، هەموومان یەك بابمان

هەیەو هەمووشمان دواجار ملی ڕێگە دەگرین و دەگەڕێینەوە ماڵە باب!"

بێدەنگبوو، ڕەنگبێ ویستبێتیی شتی تریش بڵێ، بەڵام برا ئێلیاس ڕاپەڕیی، هەڵم لە جەستە کەتەکەیەوە هەڵدەستاو ئارەقەش بە لاجانگەکانیدا دەهاتە خوار. بە دەنگێکی قەبەو کاریگەر گوتی:" برا فرانسیسکۆس ڕێگە بە برایانی تریش بدە بدوێن، ئێمە هەموومان لەبەردەمی خودادا وەك یەکین، دەی با هەمووان ئازاد بین لە دەربڕینی بیرو ڕای خۆمان. برایان ئێوە گوێتان بۆ ئەو قانوننامەیە گرت کەفرانسیسکۆس لە دەستی پاپای وەرگرتۆتەوەو ئەویش بۆ ئێمەی هێناوەتەوە، چما ئێوە پێتان باشە یان نا؟ با هەر کەسێك ئازاد بێ هەستێ و قسان بکا!"

بۆ ساتێك هەمووان بێدەنگبوون، هەندێکیان ناڕازیی بوون، بەڵام لەبەر ڕێزی فرانسیسکۆس بێدەنگبوون، هەندێکیتریان چ قسەیەکیان نەبوو بیڵێن، بە وردی لەوە نەگەیشتن کە فرانسیسکۆس خوێندییەوە، لەبەرئەوە بێدەنگبوون. منیش هەر بێدەنگبووم، لەبەر ئەوەی لەگەڵ

فرانسیسکۆسدا کۆك بووم و نەمدەزانی چۆن چۆنی ئەوە دەربڕم.

سەرەنجام باوکە سیلڤێستێر بەهەناسە هەڵکێشانێکەوە هەستایە سەر پا.

گوتیی:" براینە، من لە هەمووتان بە تەمەنترم، هەر لەبەر ئەوەش پڕکێشیم کردو یەکەمین کەس هەستام بدوێم. براینە گوێم بۆ ڕادێرن، دونیا تاریك داهاتووەو لە کۆتاییدایە، با بەسەر هەموو ئەرزدا بڵاوبینەوەو وەعزی ئەوە بدەین کە زەمەن لە کۆتاییدایە، دەبێ خەڵکی بترسێنرێن تا ژێوان ببنەوەو خۆیان ڕزگارکەن، ئەمە مەبەستی منە، ئێوەش ئەوە بکەن کە خودا ڕانومایيتان دەکا!"

ساباتینۆ لە جێگەکەی ڕاپەڕیی، ڕوخساری زەردو ژەهراویی بوو.

نەڕاندی:" دونیا تاریك دانەهاتووە، ئەوە پیاوماقوڵەکانن کە تاریکداهاتوون، با ڕاپەڕین، با ڕاپەڕین و پەلاماری پیاوماقوڵەکان بدەین، ڕاپەڕین و قەڵاکانیان ئاگر تێبەردەین، جلکە ئاوریشمییەکانیان ئاگر تێبەردەین، ئەو پەڕانە ئاگر

تێبەردەین کە دەیکەن بە کلاّوەکانیانەوە، ئەمە ڕاستەقینەترین بەرخۆردانی خاچە، تەنها لەم ڕێیەوە دەکرێ ئێمە مەرقەدی پیرۆز ڕزگارکەین. کام مەرقەدی پیرۆز؟ ئەو خەڵکە بەدبەختەی کە لەخاچدەدرێ. هەستانەوەی خەڵك واتە هەستانەوەی مەسیح!"

کێدرۆ ئاگر گرتووانە هاواریکرد:" خەڵکیی برسییانە و هێزی ئەوەیان نییە لەسەر پا ڕاوەستن، با یەکەمجار تێرکرێن تا هێزیان تێبێتەوە، تەنانەت چاویشیان نابینێ کە ببینن چ ناحەقییەکیان بەرامبەر دەکرێ، با ئێمە چاویان بکەینەوە! برا فرانسیسکۆس با ئێمە بۆ ساتێك مەملەکەتی ئاسمان جێبهێڵین و لەمەملەکەتی ئەرز بنۆڕین، دەبێ ئێمە لەوێوە دەستپێبکەین. ئەمە ئامانجی منە، دەبێ یەکێك هەبێ هەموو قسەکان بنووسێتەوە!"

برا بێرناردۆش هەستایە سەرپێ و چاوە شینەکانی فرمێسکیان تێزابوو.

گوتی:" برایینە با دونیا جێبێڵین، چۆن دەکرێ لەگەڵ جەنابگەلی ئەم زەمەنەدا خۆمان هاوشانکەین و بیانهێنینە

ڕێزەی خۆمانەوە؟ با دووركەوینەوە، دوور دوور بەرەو بیابان و لەوێ شەوان و ڕۆژانمان بۆ عیبادەت تەرخانكەین. براكانم عیبادەت قودرەتی تەواوەتییە، كاتێ بونیام لە ترۆپكی چیایەكدا نوێژ دەكا، ئیدی نزاكانی بە گوڕ لە چیاكەوە دێنە خوارەوەو دەچنە شارەكانەوەو دڵە گوناهبارەكان دەهێننە لەرە، ئەوجا بۆ بەرپای خودا بەرزدەبنەوەو لەبارەی عەزابی ئینسانەوە دەئاخڤن. براكانم تەنێ بە تەقوا، نەك بە دەوڵەمەندیی، نەك بە چەك ئێمە دەتوانین دونیا ڕزگاركەین."

منیش هەستامە سەرپا تا بدوێم، چەند قسەیەكم بەلاڵەپەتێ كرد، بەڵام یەكسەر ڕستی قسەكانم لێئاڵۆزكا، سەرم لەنێو دەستمدا حەشارداو دامە قوڵپی گریان. هەندێك لەبرایان پێكەنین، بەڵام فرانسیسكۆس باوەشی پێداكردم و لای دەستە ڕاستی خۆیەوە داینیشاندم.

گوتیی:" كەستان ئاوها ڕوون و بە گوڕەوە نەدوان. برا لیۆن نزای خێری منت لەگەڵبێ!"

ئەوجا هەستایە سەرپا و وەك ڕاهاتبوو باوەشیكردەوە.

گوتیی:" ئەڤین! ئەڤین! نە شەڕ، نە زەبروزەنگ. برا بێرناردۆ تەنها عیبادەت بەس نییە، بەڵکو کردەوەشی دەوێ، قورس و زەحمەتە لەنێو خەڵکیدا بژیت و بوونت پێویست نەبێ، ئەوە گەلێك خۆش و هاسانە لەبیابانێکدا خۆت گۆشەگیرکەیت و نزاکەیت، ئاخر عیبادەت بە هێوریی موجیزەی خۆی دەنوێنێ. بەڵام کردەوە خێراترە، دڵنیاترە، زەحمەتترە. لەهەر کوێیەك خەڵك هەبێ، ئەوا خەم و نەخۆشیی و گوناه هەن، براکەم ئەوێ شوێنیی ئێمەیە، نێو گەڕەکان، نێو گوناهبارەکان، برسییەکان. کرمێکی خەتەرو پیس لەناخی هەموو کەسێکدا سەر خەو دەشکێنێ، تەنانەت لە ناخی پیرۆزترین زاهیدیشدا. دانەوەرەوەو بەو کرمە بڵێ: خۆشمدەوێی! هەر کە وا دەڵێی ئیدی ئەو باڵدەردەکاو دەبێتە پەپوولە .... ئەی ئەڤین، من بۆت دەنوشتێمەوەو قودرەتی ڕەهای تۆ بەرز ڕادەگرم، وەرەو براکانمان ماچکە، وەرەو موجیزەی خۆت بنوێنە!"

کاتێك فرانسیسکۆس دەدوا، برا ئێلیاس لەسەر ئەو بەردەی کە لەسەری دانیشتبوو، ئاوڕیدایەوەو بەنیگەرانیی و

بۆڵەو خورتەوە سەری بادەداو ئیشارەتی بۆ ڕەفیقەکانی دەکرد. دواجار ئیدی نەیتوانی دگان بەخۆیدا بگریٚ و بەرزە پیٚ هەستایە سەرپیٚ .

- " بڕایینە گوێی لیٚمەگرن، ئەڤین بەس نییە، جەنگ هەموو شتیٚکە، جەنگ! فیرقەکەمان پیٚویستە ببیٚتە فیرقەیەکی جەنگیی و براکانیشمان ببنە جەنگاوەری دلیٚر کە بە دەستیٚك خاچ هەڵگرن و بە دەستەکەی تریش تەور. ئینجیل دەڵیٚ ئەو درەختە زڕە بە ڕەگەوە هەڵدەکیٚشم و دەیخەمە ئاگرەوە. ئەی چۆن بتوانین بەسەر دەسەڵاتداراندا سەرکەوین؟ باشە، تەنها ئەو کاتە دەتوانین کە لەوان بەهیٚزتر بین. نە هەژاریی، نەهەژاریی تەواوەتیی، برا فرانسیسکۆس ئەم لەخۆباییبوونە بۆ؟ خودی مەسیح ئیجازەی داوەتە حەوارییەکانی کە پیٚڵاوو گۆچان و کۆڵەپشتیان هەبیٚ و یەکیٚك لە حەوارییەکانیش سەرپەرشتیی دەخیلەکەی کردووەو هەوڵیداوە پڕ بیٚ تا خواردنی بۆ هەموان پیٚدابینکا. باشە برا فرانسیسکۆس زاتدەکەیت و دەتەویٚ لە مەسیحیش باڵاتر بیت؟ سەروەت و سامان شمشیٚریٚکی خاوەن قودرەتی ڕەهایە،

با لەم دونیا بێشەرمە چەقۆ وەشێنەدا بێچەك نەبین!
سەرۆکەکەمان نابێ مەڕ بێ، بەڵکو دەبێ شێر بێ، لەبری پەلکی پیرۆز دەبێ قامچیمان بەدەستەوە بێ. برا فرانسیسکۆس چما بیرتچۆتەوە کە مەسیح بە قامچیی بازرگانانی لەپەرستگەی خودا کردە دەرەوە؟ برایان من دەیلێم و ئەمجارەش دەیلێمەوە: شەڕ!"

پێنج شەش کەس لەبرا جحێڵەکان هەستانە سەرپێ و بەهاواری شادومانیی برا ئێلیاسیان خستە سەر شانیان.

هاواریانکرد:" تۆ شێریت، دەی بۆ پێشەوەو ڕێنوێنمانبە!"

فرانسیسکۆس ڕەنگپەڕیوو شەکەت دەستی نایە سەر شانم و هەستایە سەرپا، دەنگی تژیی بە نزاو خەم هاتە گوێ.

هاواریکرد:" براکانم ئاشتیی! ئاشتیی! چۆناوچۆنیی دەتوانین ئاشتیی لەدونیادا بخولقێنین کە ئاشتیی لەخودی دڵی خۆماندا نەبێت؟ ئاخر شەڕ شەڕی تری بەدوادا دێ و خوێنی ئینسانیش هەرگیز ناگیرسێتەوە. ئاشتیی، بیرتان نەچێ

ئاشتیی، برا ئێلیاس مەسیح مەڕێك بوو كە گوناهی هەموو دونیای بە كۆڵەوە بوو."

ئێلیاس وەڵامیدایەوە:" مەسیح، برا فرانسیسكۆس مەسیح شێرێك بوو، ئەی خۆی نالێت: من نەهاتووم تا ئاشتیی بهێنم، بەڵكو هاتووم و شمشێرێكم وا بەدەستەوەیە؟"

وایگوت و ئەوسا ڕوویكردە براكان.

- " گوێتان لێبوو؟ ئەوە قسەی مەسیحە، قسەی من نییە، بەڵكو مەسیح ئەو قسەیەی كردووە كە دەڵێ : من نەهاتووم ئاشتیی بهێنم، بەڵكو هاتووم و شمشێرێكم وا بەدەستەوەیە!"

برایان پشێوییان تێكەوت. هەندێكیان بەدەوری فرانسیسكۆسدا ڕاوەستان و دەگریان، زوربەیش بەپێكەنینەوە دەوری ئێلیاسیاندا، هەمووان لەیەككاتدا بەتوڕەیی پێكەوە هاواریاندەكرد. باوكە سیلڤێستێر چووە نێوانیانەوە.

گوتیی:" براینە، شەیتان، ئەو بزنە ڕەشە گەڕاوەتەوە ناومان، چاوە سەوزەكانی دەبینم!"

فرانسیکۆس ڕێی خۆی بەنێو ئەو برایانەدا کردەوە کە دەوریاندابوو، نزیکبۆوەو دەستی ئیَلیاسی گرت.

گوتیی:" برا ئێلیاس، ئێوەیش برایانیتر گوێم بۆ ڕادێرن. ئەمە ساتە وەختێکی دژوارە کە برایەتیی ئێمەی پێدا تێدەپەڕێ. با هەموو بەهانەو دژەبەهانەکان کە لەم بەیەکگەیشتنەماندا گوێتان لێبوو، هێور هێور بیری خۆتانی بەرنەوە. شەڕ؟ ئاشتیی؟ عیبادەت لە تەنهاییدا؟ زەمەن باشترین پەیکی خودایە کە ڕێگەمان پیشاندەدا. بەڵام برایان ئەرکی خۆتان لەیاد نەچێ! پاپا ئیمتیازی پێداوین وەعز بۆ پەیڤەکانی خودا بدەین، هەموو ریگاکانی عەرد خۆیان بۆ والاکردووین، با ئەو ریگایانە برایانە لەنێوان خۆماندا دابەشکەین! دەی با ڕێکەوین و دەسپێبکەین، ئەم جێگەیەمان چکۆڵەیەو ئیدی لە پۆرتیۆنکولا جێگەمان نابێتەوە، ئێمە وا خەریکین دەکەوینە بازوو شکاندنەوەی یەکتر، خەریکین دەکەوینە ئەوەی کە پاڵ بەیەکترەوە بنێین، هەڵدەچین و توورە دەبین و ئیدی شەیتانیش دێ. بچنە هەوای ئازادەوە، ڕێگا گەورەکان بگرنەبەر، دوو دوو بەڕێکەون، ببنە

خزمەتکارو هاندەری یەکتر. لەهەر کوێ بینیتان خەڵکیی کۆبوونەتەوە، لەوێ ڕاوەستن و تۆوی نەمریی، پەیڤی خودا بووەشێنن. بەیارمەتی مەسیح، من ڕێگەی عارەبستان دەگرمەبەرو سوار کەشتییەك دەبم و بە زەریادا سەفەر دەکەم، گەر خودا حەزبکا ئەوا بەرەو ئەو وڵاتە دوورانەی کافران دەڕۆم، لەوێ خەڵکانێکی بێشومار هەن کە هەرگیز ناوی مەسیحیان نەبیستووە. گەر خودا حەزبکا ئەوا دەڕۆم و ئەوەیان فێردەکەم! برایان بەناوی خودا بۆ پێشەوە! با بەسەر ئەرزدا بڵاوبینەوە، پاشان بۆ پۆرتیۆنکۆلا، بۆ ئەو لانکەو بۆ ئەو شوێنە دەگەڕێینەوە کە لێی لەدایکبووین و ئیدی بۆ یەکتری دەگێرینەوە لەم هێرشە حەوارییەماندا چیمان بینیوەو بەرگەی چیمانگرتووەو چیمانکردووە !

براکانم، کوڕەکانم، بە نزای خێری منەوە بە سەر ئەرزدا بڵاوببنەوە. هەموو ئەرز کێڵگەیەکی خودایە، ئەو کێڵگەیە بکێڵن و تۆوی هەژاریی و ئەڤین و ئاشتیی تێدا بووەشێنن، ئەو دونیایە قایمکەن کە خەریکە دادەڕمێ، ڕۆحی خۆتان قاییمکەن و دڵتان لە تورەیی و تەماح و بەخالەت

بەتاڵکەنەوە. مەڵێن : من، من! ئاژەڵێکی دڕندەو تێرنەخۆرە (من من) کردن. بە ئەڤین خودا ڕامکەن، (من) ناچێتە بەهەشت، بەڵکو لەبەر دەرگای بەهەشتا ڕادەوەستێ و دەبۆڵێنێ. هەنووکەش مناڵەکانم لە ساتەوەختی خوداحافیزییدا، دەمەوێ مەسەلێکتان بۆ بگێرمەوە، کاتێ بەبیری خۆتانی دەهێننەوە، وەك ئەوە وایە منتان بیری خۆتان هێنابێتەوە!

زاهیدێك بەدرێژایی ژیانی دەجەنگیی بۆ ئەوەی بگاتە کامڵیی، هەموو سەروەت و سامانەکەی بەسەر هەژاراندا دابەشکرد، ئەوسا لە بیاباندا خۆی گۆشەگیرکردو شەوو ڕۆژ لە خودا دەپاڕایەوە، تا ڕۆژی خۆی هات و مرد، بەرزبۆوەو لەدەرگای بەهەشتیدا. یەکێك لەناوەوە گوتی: (تۆ کێیت؟) زاهیدەکە وەڵامیدایەوە : (ئەوە منم!) دەنگەکە گوتی:(لێرە جێگەی دوو کەسمان نییە، بڕۆ بەڕێی خۆتەوە!) زاهیدەکە دابەزییەوە سەر ئەرزو هەمدیس کەوتەوە جەنگین : هەژاریی، ڕۆژوو، نزاو گریانی بەردەوام، ڕۆژی خۆی هاتەوەو مرد، هەمدیس لە دەرگای بەهەشتیی دایەوە. هەمان دەنگی

پێشوو پرسییەوە: (تۆ کێیت؟) ئەم گوتی: (ئەوە منم!) دەنگەکە گوتی: (لێرە جێگەی دوو کەسمان نییە، بەڕێی خۆتا بڕۆ!). زاهید بە نائومێدیی هەمدیس دابەزییەوە سەر ئەرزو جارێکی دی بەرخۆدانێکی تری بۆ ڕزگاریی دەسپێکردەوە، زاهید پیر بوو، تەمەنی گەییە سەد ساڵ و مردەوە، هەمدیس لە دەرگای بەهەشتیی دایەوە. دەنگەکە پرسییەوە: (تۆ کێیت؟) زاهید وەڵامیدایەوە:(تۆیت، خودایە تۆ!) وایگوت و دەرگای بەهەشتیان لێکردەوەو وەژوور کەوت!"

*